Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

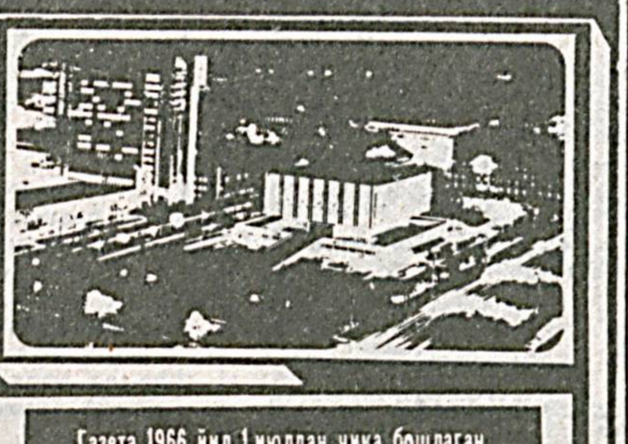

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 180 (8. 122) ◆ 1992 йил ◆ 14 сентябрь, душанба ◆ Нархи 2 сўм.

Бугунги кун нафаси

РЕСПУБЛИКАМИЗДА

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Тараққиёт дастури маъмури, БМТ Бош котибининг ўринбосари жаноб Уильям Х. Дрейпер бошчилигидаги мазкур халқаро ташкилот ҳайъатини қабул қилди.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов «Париж—Москва—Пекин» автораллиси қатнашчиларига табрикнома йўллади. Жаҳоннинг энг машҳур юз спортчиси иштирок этаётган бу халқаро пойганинг навбатдаги босқичи Ўзбекистон ҳудудидан ўтяпти.

⊙ Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги Шароф Рашидов номли жамғарма Низомини рўйхатга олди. Ушбу жамғарма фаолиятининг асосий мақсади республикада илм-маърифатни ривожлантириш, умуминсоний қадриятларни тиклаш, иқтидорли ёшларни тарбиялаш ва рағбатлантириш, фан-техника маданиятини тараққий эттиришга қаратилган.

⊙ Бугун Тошкентда Ўрта Осиё ва Қозоғистон тиббиётчи олимларининг биринчи ассамблеяси очилади. Уч кун давом этадиган ушбу анжуманда оналик ва болаликни муҳофаза этиш, юқумли касалликларнинг олдини олиш, атроф-муҳитни ҳимоялаш ва бошқа долзарб муаммолар муҳокама этилади.

⊙ Тошкентда Япониянинг машҳур «Сони» фирмаси магазини очилди. Унда моллар ҳозирча чет эл валютасида сотилади.

ҲАМДЎСТЛИКДА

⊙ 11-12 сентябрда Чувашия пойтахти Чебоксарида Россия ваколатли ва ижроия ҳокимият идоралари раҳбарларининг кенгаши бўлиб ўтди. Унда нутқ сўзлаган Россия Президенти Борис Ельцин маҳаллий ҳокимият идоралари раҳбарларини мамлакатда ўтказилаётган ислоҳотларни қўллаб-қувватлашга даъват этди.

⊙ Тожикистон Республикасининг раҳбарлари Қўрғонтепада бир-бирига қарши курашаётган кучларни муросага келтириш мақсадида бу ерга келдилар.

⊙ Волга автомобиль заводининг қарзлари август ойининг ўзида 4 миллиард сўмга ортди. Шу сабабли корхонада ишлаб чиқарилаётган «Жигули» автомобиллари нархини яна ошириш мўлжалланяпти.

⊙ Приморьеда кейинги 65 йил давомида рўй берган энг кучли сув тошқини 5 миллиард сўмга яқин зарар келтирди. Табиий офат оқибатида қурбонлар ҳам бор.

ХОРИЖДА

⊙ Эртага ўз ишини бошлайдиган Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг Бош ассамблеясида халқаро ҳамжамият Хавфсизлик Кенгаши доимий аъзолари сонини ошириш таклифини кун тартибига киритиш тахминлари бор. Германия ва Япония БМТ Хавфсизлик Кенгаши доимий аъзолари бўлишга даъво қилмоқдалар.

⊙ «Париж клуби» номини олган ўн бир Ғарб давлати ташқи ишлар вазирларининг бугун бошланган учрашувида собиқ СССР қарзини тўлашни ўн йилга кечиктириш масаласи кўриб чиқилмоқда.

⊙ Албаниянинг собиқ раҳбари 66 ёшли Р. Алия ҳозир қизи билан истиқомат қилиб турган уйида ҳибсга олинди.

⊙ Европада Хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича кенгаш ташаббуси билан Римда Тоғли Қорабоғ юзасидан ўн бир давлатнинг бир неча босқич музокаралари муваффақиятсиз тугади. Кўп бор учрашувлардан сўнг ҳам бирор-бир қарорга келишнинг иложи бўлмади.

⊙ Югославияда шахмат бўйича собиқ жаҳон чемпионлари Роберт Фишер билан Борис Спасский ўртасидаги учрашувда саккиз ўйин ўйналди. Олтинчи ўйинда ғоят қалтис вазиятда дурангга эришган америкалик гроссмейстер еттинчи ва саккизинчи ўйинларда Борис Спасский устидан кетма-кет икки бор ғалаба қозонди. У 3:2 ҳисобида яна олдинга ўтиб олди.

* *Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасида*

Тошкент шаҳрида уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 13 августдаги «Тошкент шаҳрида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида»ги 378-қарорини бажариш мақсадида Тошкент шаҳар Ҳокими А. Н. Фозилбеков қарор қабул қилди.

Бу қарорга кўра район ҳокимлари, Тошкент шаҳри иқтисодиёт комитети, шаҳар молия бошқармаси, коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармаси, уй-жой бошқармаси, Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамаси бош бошқармалари, бошқармалари ва бўлимларига Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 13 августдаги «Тошкент шаҳрида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида»ги 378-қарорини ҳамда ушбу қарор билан тасдиқланган «Тошкент шаҳрида уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида Низом»ни раҳбарлик ва ижро учун қабул қилиш топширилди.

Давлат уй-жой фондини хусусийлаштиришни ўтказиш учун раҳбарлик ва масъулият Тошкент шаҳар Ҳокимининг биринчи ўринбосари О. Ҳ. Асқаров, район ҳокимлари ва Тошкент шаҳар Ҳокими ижроия маҳкамасининг коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармаси зиммасига юклатилди.

Коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармаси Ўзбекистон Республикаси мулкчилик давлат комитети, шаҳар иқтисодиёт комитети, уй-жой бошқармаси билан биргаликда бир ҳафта ичида Тошкент шаҳрида уй-жой фондини хусусийлаштириш, бу уй-жой фондини сақлаш ва ундан фойдаланиш [illegible] Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамаси [illegible]

Уй-жой бозорини ташкил этишга ўтиш даврида хусусийлаштирилган квартиралар (уйлар) эгаларига ҳам бутун уйга хизмат кўрсатиш ва таъмирлаш билан боғлиқ [illegible] белгиланган тартиб-қоидалар сақлаб қолинсин.

Молия бошқармаси (ўртоқ Б. Н. Тоҳиров) 1993 йил учун маҳаллий бюджетни шакллантиришда [illegible]

Белгилаб қўйилсинки, уй-жой фондини хусусийлаштириш [illegible]

Коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармаси (ўртоқ З. А. Абдуллаев) ўн кун муддат ичида Тошкент уй-жойларни лойиҳалаш институти ва уй-жой бошқармаси бажарган ишлар учун ягона калькуляция ва ҳисоб-китоб қилиш тартибини ишлаб чиқсин.

Уй-жойни хусусийлаштириш билан боғлиқ сарф-харажатлар аҳоли томонидан тўланади ҳамда коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармасининг махсус счётига ўтказилади.

Уй-жой бошқармаси (ўртоқ В. М. Ким) ўн кун муддат ичида қуйидагиларни бажарсин:

Бир квадрат метр умумий (фойдали) майдон қийматини белгилаш мақсадида Тошкент уй-жойларни лойиҳалаш институтига районлар, уй-жойлардан фойдаланиш бошқармалари бўйича уйларнинг инвентаризация ҳужжатлари ва баланс қиймати тўғрисидаги маълумотларни тақдим этсин.

Коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармасининг район бўлинмаларини зарур хоналар, алоқа воситалари ва жиҳозлар билан таъминласин.

Коммунал мулк ва хусусийлаштириш бош бошқармаси, уй-жой бошқармаси, район ҳокимликлари [illegible]

Давлат уй-жой фондини хусусийлаштиришни амалга ошириш [illegible]

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари [illegible]

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг 1992 йил 13 августдаги «Тошкент шаҳрида давлат уй-жой фондини хусусийлаштириш тўғрисида»ги 378-қарори [illegible]

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг [illegible] Тошкент шаҳар Кенгаши ижроия комитетининг 1989 йил 22 декабрдаги 584/24-ва 1990 йил 27 ноябрдаги 454/17-қарорларининг давлат ва жамоат уй-жой фондида уй-жойларни квартиралари [illegible] тўғрисидаги [illegible] ўз кучини йўқотган, деб ҳисоблансин.

ЯНА БИР ҚЎШМА КОРХОНА

МУСТАҚИЛ республикамиз бозор иқтисодиётига ўтгандан кейин ташқи иқтисодий алоқаларимиз жадал суръатларда ривожланиб бормоқда. Бунга мисол тариқасида республикамизда, хусусан шаҳримизда кўплаб қўшма корхоналар фаолият кўрсатаётганини келтирса бўлади. Тошкент шаҳрида ишлаётган «Тошинтерм», «Совпластитал», «Интернав» ва бошқалар шулар жумласидандир.

Яқинда яна шундай қўшма корхоналардан бири ишга тушди. «Қизил тонг» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Тошинтерм» ва Хитой Халқ Республикасининг «Мониза» корхоналари билан биргаликда ташкил топган бу қўшма корхонада эркак ва аёллар, болаларнинг турли хил кийимлари тикилмоқда. Айни пайтда корхонанинг дастлабки маҳсулотлари савдо шохобчаларига жўнатилди.

Султонмурод УМАРОВ.

«Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида маҳсулотни сифатли тайёрлашда Карима Мирсоатованинг ҳам ҳиссаси бор. Биринчи цехнинг устаси ҳисобланган бу лобар аёл йигирма икки йилдан бери ана шу корхонада меҳнат қилиб ҳамкасбларн олқишига сазовор бўлмоқда.

СУРАТДА: Карима Мирсоатова.

Андрей Пишненко сурати.

«КАРВОН—92» НИНГ САФАРИ

РЕСПУБЛИКАМИЗДА чоп этилаётган «Азия-юнпресс» болалар газетаси қизиқарли нашрлардан бири саналади. Мазкур газета чиқа бошлаганига яқин орада 65 йил тўлади. Шу санани муносиб нишонлаш мақсадида унинг таҳририяти қатор ибратли тадбирларни амалга оширмоқда.

«Карвон-92» илмий экспедицияси ҳам шу юбилей олдидан уюштирилди. Яқинда Ўзбекистон бўйлаб илмий сафарга отланган бу экспедиция аъзолари деярли бир йил тайёргарлик кўрдилар. Бу орада танловлар ўтказилиб, энг иқтидорли болалар аниқланди. Шу тариқа бир неча ўғил-қиз экспедицияда қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритди. Улар «Карвон-92» илмий сафарида фаоллик кўрсатмоқдалар.

Илмий сафар давомида саҳий ўзбек диёрининг ўсимлик дунёси ҳам ўрганилади. «Қизил китоб»га киритилган яшил бойликнинг ноёб намуналари кузатилиб, улар тўғрисида маълумотлар олинади. Турли гербарийлар тўплаш ҳам кўзда тутилади. Шунингдек, қадимий Шохижувара шаҳрида бўлиб у ерда сақланиб қолган турли археологик ёдгорликларни ўрганиш ҳам режалаштирилган.

Анвар АҲАДОВ.

Иқтидорларини кўрсатишяпти

САМАРҚАНДДА республикамиздаги қўғирчоқ театрларининг фестивали ўтказиляпти. Баҳсларда Жиззах, Самарқанд, Андижон, Бухоро вилоятларининг вакиллари, шунингдек Австралия, Канада, Туркманистон ва бошқа юртлардан меҳмонлар иштирок этишмоқда.

Фестивалда Тошкентдаги республика қўғирчоқ театри томонидан «Карвонсарой» спектакли, шунингдек, Алибобо ҳақидаги эртак намойиш этилди. Яқиндагина 54-мавсумни ўз уйида бошлаган жамоа сафарда катта маҳорат кўрсатганини таъкидлаб ўтиш жоиздир.

Фестиваль иштирокчилари Самарқанддаги Регистон мажмуи, Гўр амир, Улуғбек расадхонаси ва бошқа диққатга сазовор жойларни томоша қилдилар.

Шавкат САЪДИЕВ.

Нодирахонлик кечаси

АБДУЛЛА Қодирий номли Тошкент Давлат маданият институтида ўтказилган анжуман ўз даврининг буюк шоираси Нодирабегим таваллудининг 200 йиллигига бағишланди. Ушбу бадиий-адабий кечани ўзбек адабиёти кафедрасининг доценти, филология фанлари доктори, профессор Собир Мирвалиев кириш сўзи билан очди. Шундан сўнг Ўзбекистон Фанлар академияси, Навоий номли Давлат адабиёт музейининг илмий ходими Баҳодир Валиев Нодирабегимнинг ҳаёти ва ижоди, адабиётимиз, маданиятимизга қўшган ҳиссаси ҳақида сўзлаб берди. Ўзбек адабиёти кафедрасининг ўқитувчиси Гулчеҳра Расулова, режиссура бўлимининг ўқитувчиси Адиба Расуловалар ҳам ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришди.

Институт қошида фаолият кўрсатаётган «Мерос» дастаси ранг-баранг концерт дастурини намойиш этди. Унда Қирғизистон халқ артисти, мусиқа кафедрасининг ўқитувчиси Толибжон Бадинов, Мансуржон Мамировлар Нодира ғазали билан айтиладиган «Эҳтиёж», «Баёт-4», «Эй, сарви равон», «Жонли фидо» каби қўшиқларни маромига етказиб ижро этдилар. Институт талабалари эса шоира ижодидан намуналар ўқиб беришди.

Латофат БЕКМАТ қизи.

Санъат тарихи тадқиқи

ЎЗБЕК халқи ўзининг миллий амалий санъати билан ҳам машҳур. Бу кўҳна санъат тарихи узоқ ўтмишга бориб тақалади. Ўзбек халқининг ана шу этнографик меросини ўзида кўз-кўз қилувчи амалий санъат намуналарини тўплаш, улар тарихини тадқиқ этиш борасида таниқли педагог олим С. Бўлатов самарали изланишларни олиб бормоқда. Унинг кўп йиллик тадқиқотлари асосида «Ўзбек халқ амалий безак санъати» деб аталган йирик илмий-услубий асари юзага келди. Мазкур тадқиқот «Меҳнат» нашриёти томонидан китоб ҳолида чоп этилди. Илмий, илмий-амалий аҳамиятга молик бу нашрда безак санъати касбкорлиги тарихи ва шаклланган мактаблари тўғрисида чуқур маълумотлар ёритилган. Унда 250 га яқин сурат, чизма, нақшлар ва нақш белгилари билан ҳам танишиш мумкин.

Этнографик материалларга бой мазкур китоб ўқув юртларида санъат бўйича олиб борилаётган машғулотлар учун зарур қўлланма бўлиб хизмат қилади.

Азиз БОТИРОВ.

* *«02» хабар беради*

ШУ йилнинг 31 августидан 6 сентябригача бўлган давр ичида пойтахтда 312 жиноий ҳаракат содир этилган бўлса, шулардан 196 таси «изи йўқолмасдан» фош этилган.

● 1 сентябрь куни Мустақиллик майдонидаги савдо шохобчасида фаолият кўрсатаётган кооператив сотувчиси А. дан 1976 йилда туғилган, иш ва ўқиш жойининг тайини йўқ Х. жисмоний зўрликни пешлаб 1060 сўм баҳосидаги 30 дона қўлда тайёрланган узукни тортиб олган. Қочиб кетмоқчи бўлганида милиция ходимлари томонидан қўлга олинган.

● 2 сентябрь куни Фарғона кўчасида шубҳа билан К. исмли 1969 йилда туғилган, иш жойининг тайини йўқ фуқаро қўлга олинганда ёнидан Ф—1 жанговар гранатаси, граната учун икки пилта, 8 пачка автомат учун патронлар, 3 портлатгич пакет ва противогаз топилди.

● Шу куни тунда Юнусобод даҳасидаги гаражлар орқасида 1970 йилда туғилган О. исмли қизнинг куч билан номусига тегилган. Бу жиноятни 1975 йилда туғилган ва иш жойининг тайини йўқ Л. қилганлиги аниқланди ва у қўлга олинди.

● 3 сентябрь кундузи қидирув гуруҳи ҳаракати билан Қорасув бозори қаршисидаги Нурафшон кўчасида мотор заводининг слесари А. «Москвич-412» автомашинасини ўғирлашга ҳаракат қилганда қўлга олинди.

● 6 сентябрь тунда номаълум шахс томонидан «Алоқа» маҳалласидаги кооператив гаражининг қулфи бузилиб, «ВАЗ—21011» автомашинасини ўғирлаб кетишга ҳаракат қилинганда 1971 йилда туғилган, АЕҚТ оператори А. исмли шахс қўлга олинган.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ МАТБУОТ ГУРУҲИ.

Оталиқдаги «Мунис»

МЕЪМОРЧИЛИК ота-боболаримиздан бизга қолган энг нуфузли санъат турларидан ҳисобланади. Ана шу кўҳна санъатни кенг тарғиб қилишда Тошкент меъморчилик-қурилиш институти олимлари фаоллик кўрсатиб келмоқдалар. Олий ўқув юрти истеъдодли ёш меъморлар истиқболи йўлида ҳам жонбозлик намуналарини кўрсатмоқда.

Ўзбекистон меъморлар уюшмаси ҳузурида фаолият кўрсатаётган «Мунис» болалар студияси институт илмий аҳли оталиғига олинди. Тажрибали олимлар бу нафосат даргоҳида расм чизиш ва чизмачиликдан машғулотлар ўтказишга киришдилар.

Шунингдек, Тошкент транспорт ва автомобиль йўллари институти ёшларга сабоқ беришда фаоллик қилиб, меъморчилик санъати сирлари билан яқиндан ошно қилмоқдалар.

Ваҳоб АЗИЗОВ.

Тошкент фавворалари гўзал шаҳримиз ҳуснига ҳусн қўшмоқда.

Рустам Шарипов сурати.

ШАХСИЙ ТАШАББУС БИЛАН

ЎЗБЕКИСТОН Фанлар академиясининг «Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаси оталиғида ушбу ўқув йилидан Тошкент шаҳар мактаблари қошида махсус янги мактаблар ташкил қилинди. Иқтисодий кибернетика, математика, механика бўйича ёш иқтидорли болалар Чилонзордаги Т. Исмоилий номидаги 138-мактабда, Шайхонтоҳур районидаги Алишер Навоий номидаги 40-ўрта мактабда математика, Собир Раҳимов районидаги 234-мактабда эса математика ва механика фанлари болаларга чуқур ўргатилади. Дарсларни тегишли фан мутахассислари, фан номзодлари олиб боришмоқда. Шуниси эътиборга лойиқки, бу мактабларда хорижий тилларни болалар онгига мустаҳкам сингдиришга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Яъни инглиз ва турк тиллари қўшимча чуқурлаштирилиб ўргатилмоқда.

«Кибернетика» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг шахсий ташаббуси билан очилган бундай мактабларни бошқа илм масканлари ҳам очса, тарбия ишларининг янада юқори савияга кўтарилишида, инчунун, мустақил Ўзбекистонимизнинг келгусида гуллаб-яшнашида муҳим омил бўларди.

Вахтиёр ҚОДИРОВ.

* *Ҳодиса* ТАЛОНЧИЛАР УШЛАНДИ

10 сентябрга ўтар кечаси номаълум шахс Андижонга бусини тўхтатди... Қўйлиқ бозори яқинида тўрт кетаётган «Икарус» авто-

Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармасидан олинган дастлабки маълумотларга қараганда улар йўловчиларни қўрқитиб автобусдагиларнинг пуллари, қимматбаҳо буюмларини тортиб олганлар ва яширинганлар. Тун соат 3 га яқин ичида йўловчилар бўлган автобус Миробод район ички ишлар бўлими олдига келиб тўхтади. Шахсан Тошкент милицияси раҳбари бошчилигида зудлик билан талончиларни аниқлаш ва қўлга олиш чоралари кўрилди.

11 сентябрь тонгдаёқ бу талончиликда шубҳа қилинаётган тўрт киши ушланди. Улардан 500 минг сўмга яқин қимматбаҳо буюмлар топилди. Қўлга олинганларнинг ҳаммаси тошкентликлардир. Улардан иккитаси аввал судланган.

Ҳозир тергов олиб борилмоқда. «Оқшом»нинг навбатдаги сонларидан бирида ушбу ҳодиса тафсилотлари эълон қилинади.

Янгиликлар, воқеалар, хабарлар — *Янгиликлар, воқеалар, хабарлар* — *Янгиликлар, воқеалар, хабарлар*

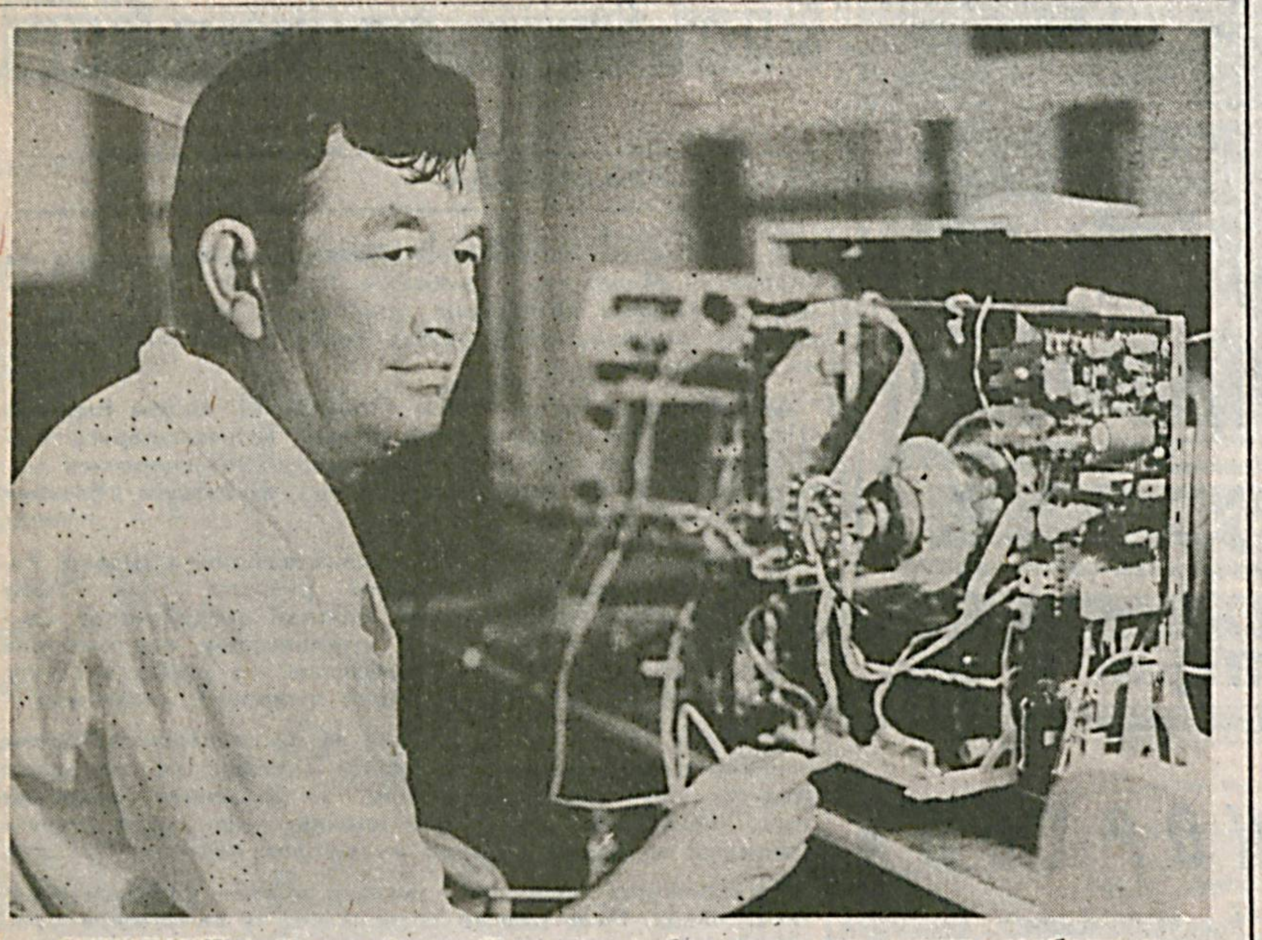

ЭШОНХЎЖА Ҳамрохўжаев Тошкент электрон радиожиҳозлари заводида анча йиллардан бери самарали меҳнат қилиб келади. У шу йиллар мобайнида телевизорларни йиғишда катта маҳорат эгаси бўлиб етишди ва ўзига муносиб бир неча шогирдларни тарбиялади.

СУРАТДА: Эшонхўжа Ҳамрохўжаевнинг янги телевизорни йиғиш пайти тасвирланган.

Рустам Шарипов сурати.

ДАВЛАТ НАЗОРАТЧИЛАРИ КЕНГАШИ

БЕКТЕМИР район Давлат инспекциясининг мажлислар залида Ўзбекистон шаҳарлари давлат назорати бош назоратчиларининг республика семинар-кенгаши бўлиб ўтди. Семинар-кенгашда пойтахтдан, Тошкент вилояти шаҳарларидан, шунингдек Андижон, Наманган, Навоий, Қарши, Шаҳрисабз, Нукус ва бошқа шаҳарлардан келган давлат назоратчилари қатнашдилар.

Давлат назоратчиларининг ушбу республика семинар-кенгашини Ўзбекистон Республикаси Давлат назорати комитети бошқармаси бошлиғининг ўринбосари Нурулло Насимов кириш сўзи билан очди.

Бектемир район ҳокимининг биринчи ўринбосари Ботир Ғойипов ва район прокурорининг биринчи ўринбосари Алишер Акромовлар давлат назорати район инспекцияси олиб бораётган ишлар ва ўзларининг ушбу инспекция билан қилаётган ҳамкорликлари тўғрисида батафсил тўхталиб ўтдилар.

Семинар-кенгаш давомида давлат назорати Бектемир район инспекциясининг раиси Мавлон Шукуровнинг ҳисоботи тингланди. Ҳисобот давомида иш тажрибалари ўртоқлашилди. Шунингдек, давлат назорати район инспекциясининг жамоатчи бўлим мудирлари ҳам ўзлари олиб бораётган ишлари ҳақида гапириб бердилар.

Семинарда назорат ишини янада такомиллаштириш ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди, савол-жавоблар бўлиб ўтди.

Муҳиддин БОЗОРОВ.

ПРЕЗИДЕНТНИНГ 1992 ЙИЛ 25 АВГУСТ ФАРМОНИ НАФАҚАХЎРЛАРГА ҚАНДАЙ НАФ БЕРАДИ?

1992 йил 1 сентябрдан нафақалар, стипендиялар ҳамда бюджет ҳисобидаги ташкилотлар ходимларининг иш ҳақи миқдорларини ошириш тўғрисидаги фармон меҳнат стажининг оз кўплигига ва маош миқдорига қараб меҳнат нафақаларини табақалаштириб белгилаш қоидасини тиклайди.

Аввало, республикада энг оз миқдордаги нафақаларнинг янги, юқорироқ миқдори белгиланиб, 1250 сўмга етказилди. Улуғ Ватан уруши қатнашчилари ва ногиронларининг энг оз пенсияси ойига 1300 сўмдан 1600 сўмгача кўтарилади, III гуруҳ уруш ногиронларининг энг оз нафақаси 1250 сўмга етказилди. Шуни айтиш жоиздирки, ҳозирги вақтда Ўзбекистон Республикасидаги энг оз нафақалар даражаси Ҳамдўстликдаги энг юқори даражалардан бири деса бўлади.

Президентнинг фармонига биноан 1 сентябрдан бошлаб нафақаларнинг табақалаштирилган миқдорлари жорий этилади. Буни қандай тасаввур этиш мумкин?

Бу ўринда гап ўтмиш йиллардаги маошни тўлдириб ҳисоблаш, уни мослаш коэффициентига кўпайтириш ҳақида бормоқда. Мазкур коэффициентнинг миқдори нафақа белгиланган ёки қайта ҳисобланган йилга боғлиқ. Қайтадан ҳисоблаб чиқилган маошга асосланиб, нафақанинг янги миқдори ҳам белгиланади.

Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг фармойиши билан қуйидаги коэффициентлар тасдиқланди:

Йиллар	мослаш коэффициенти
1970 йил охиригача	22,8
1971 йил	22,3
1972 йил	21,6
1973 йил	20,9
1974 йил	19,6
1975 йил	19,1
1976 йил	18,6
1977 йил	18,3
1978 йил	17,5
1979 йил	17,1
1980 йил	16,9
1981 йил	16,5
1982 йил	16,4
1983 йил	16,1
1984 йил	16,1
1985 йил	15,9
1986 йил	15,8
1987 йил	15,4
1988 йил	14,4
1989 йил	13,5
1990 йил	12,1
1991 йил	8,0
1992 йил 1 июлгача	2,6

Коэффициентлар жадвали — шунчаки танлаб олинган рақамлар эмас, бу коэффициентлар ўртача иш ҳақи даражасининг кўтарилиш тамойилини тўла-тўкис акс эттиради. Масалан, 1992 йил иккинчи ярмидаги ўртача маош 1975 йилги ўртача маошдан 19,1 баравар ёки 1988 йилги ўртача маошдан 14,4 баравар ортиқдир. Шундай қилиб, амалдаги нафақа қонунларини ўзгартирмай, унинг энг муҳим қоидалари ва меъёрларини сақлаб қолиб, айни вақтда ўтмиш йилларнинг маоши «замонавийлаштирилади» ва, табиийки, нафақа миқдори ҳам «замонавийлаштирилади».

Мослаш коэффициентларининг амал қилишига қараб нафақахўрлар икки гуруҳга бўлинди. 1992 йил 1 январигача нафақага чиққан ёки уни катта миқдордаги маошдан қайта ҳисоблатиб олган кишилар биринчи гуруҳга кирадилар. 1992 йилда нафақага чиққан ёки уни қайтадан ҳисоблатиб олган нафақахўрлар иккинчи гуруҳга ўтказилди.

1992 йил 1 январгача нафақага чиққан нафақахўрлар учун нафақа белгиланган ёки кейинчалик қайта ҳисоблатиб олинган ўртача маош нафақа белгиланган ёки кейинчалик қайта ҳисоблатиб олинган йилга мувофиқ келадиган мослаш коэффициентига кўпайтирилади. Ҳосил бўлган натижа — «замонавийлаштирилган» маошдир, ҳозир амалда бўлган қоидаларга мувофиқ нафақанинг янги миқдори мазкур маошдан ҳисоблаб чиқарилади.

Шуни эсда тутиш керакки, 1992 йил биринчи январдан бошлаб, республикада амал қилиб келаётган қонунга мувофиқ нафақа тайинлаш учун нафақа тайинланишини сўраб мурожаат этган кишининг хоҳишига кўра, ишдаги мавжуд танаффуслардан қатъи назар охирги 15 йиллик ишдан исталган 60 ойдаги ўртача ойлик маош танлаб олинади.

Маоши унчалик кўп бўлмаган ишчилар, хизматчилар, колхозчиларнинг нафақалари миқдорларига батафсил тўхтамоқчимиз. Шу пайтга қадар уларга, стажининг кўп-озлигига қарамай, энг оз миқдордаги нафақа тайинланар эди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонига биноан бу адолатсизлик тугатилди. 1992 йил 1 сентябрдан бошлаб мазкур фуқаролар оладиган энг оз нафақанинг миқдори эркаклар 25 йилдан ва аёллар 20 йилдан ортиқ ишлаган ҳар бир тўлиқ йил учун маошнинг 1 фоизи миқдорида кўпайтирилади.

Ер ости ишларида, алоҳида зарарли ва алоҳида оғир меҳнат шароитидаги ишларда банд бўлган ишчилар ва инженер-техник ходимларга нафақа эркакларга 10 йилдан ва аёллар 7,5 йилдан ортиқ ишлаган ҳар йил учун маошнинг 1 фоизи миқдорида қўшимча равишда оширилади. Бироқ барча ҳолларда нафақани бундай кўпайтириш миқдори 20 фоиздан ошмаслиги керак.

Маошнинг бир фоизи 12 сўм 50 тийиндан камроқ бўлган ҳолларда иш стажи учун энг оз нафақа миқдори 12 сўм 50 тийин қилиб белгиланади, ҳужжатлар орасида маоши тўғрисидаги ҳужжатлар бўлмаган тақдирда ҳам стаж учун энг оз нафақа шунча миқдорга етказилади.

Боқувида меҳнатга лаёқатсиз оила аъзолари ёки 1 ва 2 гуруҳ ногиронлари бўлган ишламайдиган нафақахўрларга нисбатан амалдаги қонунларнинг қоидалари ва меъёрлари, бинобарин, ижтимоий нафақаларнинг миқдорлари, шунингдек белгиланган устама миқдорлари ҳам ўзгармай қолаверади — уларни боққанлик учун, аввалгидек, энг оз миқдордаги меҳнат нафақасининг 100 ёки 50 фоизи миқдорида устама ҳисоблаб чиқарилади.

Республика Президентининг нафақаларни ошириш ҳақидаги қарори давлатнинг уруш ва меҳнат фахрийлари тўғрисидаги катта ғамхўрлигидан далолат беради, уларнинг турмуш даражасини оширишга кўмаклашади.

Ижтимоий таъминот идораларининг ходимлари илгари ҳеч қачон шундай миқёсдаги ишга дуч келмаган эдилар. 2,5 миллион киши олаётган нафақанинг истисносиз ҳаммаси қайтадан ҳисоблаб чиқилиши лозим.

Ишнинг мураккаблиги шундан иборатки, маош миқдори янгидан аниқланиши ва шундан кейингина янги нафақанинг ҳажми белгиланиши, иш стажи ҳисоблаб чиқилиши ва талаб қилинган стаждан ортиқча ишнинг ҳар йили учун қайтадан ҳисоблаб чиқилган маошнинг 1 фоизи қўшилиши керак бўлади. Бироқ, ҳокимликлар ижтимоий таъминот ходимларига олижаноб мадад беришлари, кўрилаётган чора-тадбирларнинг муҳимлигини бутун жамоатчилик англаб турганлиги қайта ҳисоблаб чиқиш ишлари имкони борича қисқа муддатларда ўтказилишига кўмаклашади. Ўзбекистон Республикаси ижтимоий таъминот вазири С. А. Хўжаеванинг ишонтириб айтишича, ҳар бир нафақахўр Ўзбекистон Президенти И. А. Каримовнинг 1992 йил 25 август фармонининг қоидалари асосида ўзига тегишли нафақани сўзсиз олади.

(ЎзА).

Ишбилармонлик—бозор талаби

ҚИЙИНЧИЛИКЛАРДАН ЧЎЧИМАЙ

Шу ойнинг бошида «Миконд» заводининг бош раҳбари Валерий Александрович Иванов концерн бошлиқлари билан биргаликда Туркия давлатининг бир неча шаҳарларида бўлиб у ердаги ишлаб чиқариш бирлашмаларидаги ишлар билан танишиб қайтди. Биз ундан ана шу сафар мақсади ҳамда корхонанинг бугунги аҳволи ҳақида сўзлаб беришни илтимос қилдик:

— Туркияга боришимиздан асосий мақсад иш ўрганиб қайтиш ҳамда у ёққа олиб борилган молларимизнинг нечоғлик сотилиш даражасини билиш эди. Гарчанд, иш ўрганиш борасида бирмунча муваффақиятларга эришган бўлсакда, аммо заводимиз маҳсулотлари сифати у ерда паст баҳоланди. Гап шундаки, биз Туркияга кўргазма тарзида ўзимизда ишлаб чиқарилаётган ва ишлаб чиқарилиши керак бўлган халқ истеъмол молларидан намуналар олиб боргандик. Агар маҳсулотларимиз маъқул келса улар билан ҳамкорликда қўшма корхоналар очиш ниятимиз бор эди. Афсус умидимиз амалга ошмади. Аммо бундан тушкунликка тушганимиз йўқ. Аксинча худди ана шундай режаларимизни Покистон ва Малайзия давлатлари корхоналари билан ҳам олиб бордик. Покистон билан тикув йўналишидаги қўшма корхона ташкил этиш тўғрисидаги ҳужжатларни имзолаган бўлсак, Малайзияда бевосита заводимиз маҳсулотлари сотиладиган бир неча дўконлар очдик. Уларнинг дўкони эса заводимиз ҳудудида Ғарб ва Япония давлатлари радио аппаратлари билан савдо қиладиган ҳамда аёллар «фени» ва улкан шамоллатгичларни ишлаб чиқаришни йўлга қўядиган бўлди. Бундан ташқари ўзимизнинг Оқтепа майдонида маҳсулотларимизни сотадиган янги дўкон очмоқчимиз. Бугунги кунда эса иккита дўконимиз фаолият кўрсатиб турибди. Бири яқинда очилган «Биллур» фирма дўкони бўлса, иккинчиси заводга кираверишдаги биллур буюмлар билан савдо қилувчи мўъжаз дўкончамиздир. Бу ердаги савдо-сотиқ фақат корхонамиз ишчи-хизматчилари учун мўлжалланган бўлиб, улар таннархидан 25 фоиз арзон нархда сотилади. Мана шунинг ўзидан йилига 2 миллион сўм даромад қилиб, уларни заводимиз тараққиёти йўлига сарф қилиб келяпмиз.

— Валерий Александрович, маълумки, шўро давлати парчаланиб кетгач корхонангизнинг асосий маҳсулоти ҳисобланмиш радио-телевизор қисмларига талаб анча пасайиб кетди. Улардан келаётган зарар ўрнини қоплаш борасида ҳам қандайдир чора-тадбирлар кўриляптими!

— Дарҳақиқат ҳозир заводимиз ўзининг энг қийин, шу билан бирга ўз тарихи фаолиятида янгиланиш даврини ўтаб боряпти десам хато қилмаган бўламан. Ҳолбуки, бугунги кунда сотилмай қолаётган маҳсулотлар ўрнига кўпроқ танқис ҳисобланаётган халқ истеъмол молларини ишлаб чиқармоқчимиз. Бунинг учун заводимиз миқёсида республикамизнинг Мустақиллик куни арафасида биринчи ўрин учун 5 минг, иккинчи ўрин учун иккита 3 минг ва учинчи ўрин учун учта минг сўмлик пуллик мукофотлар таъсис этиб кўрик-танлов ўтказдик. Ундан асосий мақсад заводимизда ишлаб чиқарилиши мумкин бўлган, қулай, арзон ва харидоргир моллар турини кўпайтириш эди. Ана шу кўрик-танловда бирлашмамизнинг 2, 3, 7, 8, 9, 16, 19, махсус конструкторлар технологияси бўлими, бош конструкторлар бўлими, «Рубеж» ва «Свеча» кичик корхона бўлинмалари иштирок этишди. Биринчи ўрин «Вечер» девор чироқлари учун 5-цех жамоасига, иккинчи ўрин «Малика» ва «Снежок» ёритгичлари намунасини топширган бош конструкторлик бўлими ва 3-цехнинг шиша бўлинмасига, учинчи ўрин эса овқатланиш жиҳозларининг янги турларини ясашган 9-цех ижодкорларига ва юқори даражадаги ижодий изланишлари, янги йўналишдаги халқ истеъмол молларини ишлаб чиқаришда кўрсатган ташаббуслари учун 12- ва 8-цех жамоаларига бўлиб берилди.

Гарчанд ғолибликни қўлга киритолишмаган бўлсада 2-цех жамоасининг эшикларга ўрнатиладиган ички электрон қулфлари, «Рубеж» кичик корхонасининг фонендоскоп тиббий аппаратлари ҳам яқин кунлар ичида корхонамизда ишлаб чиқарила бошлайди. Бунинг учун биз заводимизда алоҳида 4 та мустақил цехлар очмоқчимиз. Шу пайтгача 1-цех ҳисобида бўлиб келган тайёрлов бўлинмасини ва 3-цехнинг олмос қирралари бўлинмасини алоҳида цехларга айлантирамиз. Қолган иккита — қандил ва стол лампаларини йиғиш ҳамда кимёвий усулда қоплаш цехлари учун заводимиз ҳудудидан қўшимча майдонлар ажратамиз. Шу ой ичида бу цехларнинг бошлиқлигига бир неча номзодларни танлаб олдик. Ҳозирча кимёвий усулда қоплаш цехига шу вақтгача 7-цех бошлиғининг муовини бўлиб ишлаб келган Евгений Маслов, тайёрлов цехига Бахтиёр Тўлагановлар бошлиқ этиб тайинланишди. Ушбу цехларда юқорида номлари зикр этилган моллардан ташқари яна 25 миллион дона электр лампочкалар, бир миллион дона учталик (тройник)лар ишлаб чиқаришни йўлга қўямиз. Агар ҳар бир лампаларни ўрта ҳисобда 10 сўмдан, учталикларни 15 сўмдан сотганимизда ҳам келаётган фойда анча сезиларли бўлади. Бугунги кунда биз Тошкент шаҳрини электр моллари билан 135 фоизга таъминлаб келамиз. Кейинги йилдаёқ бу кўрсаткич ҳозирги тахминларга кўра яна икки баробарга ошади. Ҳозирда мавжуд бўлган 19-цех жамоаси жимжимадор қандиллар, 10-цех ишчилари эса корхонамизнинг янги маҳсулоти — фонендоскопларни ишлаб чиқаришни ўз зиммаларига олдилар. Ана шу ниятларимиз амалга ошгач бизнинг заводимиз жамоаси ҳам Мустақил республикамизнинг гуллаб-яшнашида ўзларининг салмоқли ҳиссаларини қўша бошлашади.

— Шу кунлари корхонада қисқариш бўлармиш деган гап юрибди. Бу гапнинг нечоғлик ростлиги ва умуман бугунги кунда завод меҳнаткашларининг қанчалик ижтимоий муҳофазаланганлиги ҳамда уларнинг олаётган маошлари ҳақида ҳам сиз бирлашма раҳбари сифатида бир-икки оғиз гапириб берсангиз.

— Заводимизда нақд пулнинг етишмаётганлиги, сотилган молларнинг пуллари олинмаётганлиги, анчагина буюмларимизнинг туриб қолаётганлиги корхона ишчи-хизматчиларини 50 фоизга қисқартиришга мажбур қиляпти. Бунинг учун бизда махсус ҳайъат тузилиб қисқарувчилар рўйхатини тузиб чиқади. Бу нозик жараёнда биз биринчи навбатда қисқарувчиларнинг оилавий шароитларини инобатга оламиз. Аммо бу ҳақда ҳозирча бирор бир расмий ҳужжат қабул қилмадик, чунки янги очилаётган 4 та цехларимизни ишчи-хизматчилар билан таъминлашимиз зарур. Ўшандан кейингина бирор бир аниқ хулосага келиш мумкин.

Корхонамиз меҳнаткашларини ижтимоий муҳофазалаш ҳақида гапирмоқчи бўлсак, биринчи навбатда уларнинг олаётган маошларини назарда тутамиз. Йил бошидан буён меҳнаткашларимиз ойликларини уч марта оширган бўлсак-да, барибир уларнинг бугунги олаётган маошлари эҳтиёжга жавоб бера олмайди. Ҳозир бирлашмамизда ўртача маош 2,5 минг сўмни ташкил этади. Фақат шиша мажмуаси ишчиларигина 5 минг сўмдан зиёдроқ ойлик олишмоқда.

— Мавжуд қийинчиликларга қарамасдан республикамиз Мустақиллигининг бир йиллик тўйи корхонада жуда тантанали ўтди. Шу ҳақда ҳам...

— Биз бу катта байрамга заводимиз ва касаба уюшмамиз ҳисобидаги меҳр-мурувват жамғарма пулларидан тайёргарлик кўрдик ва иложи борича уни тантаналироқ ўтказишга ҳаракат қилдик. Байрам шодиёналари бизда 27 август куни бошланди. Шу куни биз барча фаолларимиз ва нафақахўрларимизни байрам столлари билан безатилган ошхонамизга таклиф этдик. Қачонлардир ўз бурчларини ўтаб кетишган ишчиларимиз қўлларига биз ёрдам сифатида 500 сўмдан пул совға қилдик. 29 август куни эса бирлашмамиз клубида ўтказилган катта байрам йиғилишида илғор меҳнатчиларимизнинг 71 тасини фахрий ёрлиқ, (10 фоиз маоши қўшиб берилиши билан), 60 кишимизни Мақтов ёрлиғи ва 26 ишчимизни Фахрий тахтамизга чиқариш йўллари билан мукофотладик. Бундан ташқари яна 6 кишимиз Мустақиллик кунига таъсис этилган эсдалик кўкрак нишонлари билан тақдирланишди. Бу тантаналарда айниқса 8 ва 16-цех жамоалари фаол қатнашишди.

— Валерий Александрович, юқорида биз гапириб ўтган нақд пулнинг етишмаслиги, маҳсулотларнинг туриб қолаётганлиги корхонангизда жуда катта қийинчиликларни туғдирмоқда. Улардан ташқари бирлашмани яна қандай муаммолар қийнаб турибди!

— Бизнинг барча қийинчиликларимиз шиша мажмуасини цехларга бўлиб юбориш билан келиб чиқмоқда. Бу биздан жуда катта куч ва маблағ талаб этмоқда. Мажмуанинг замон талабига жавоб бера олмай қолган асбоб-ускуналарини алмаштириш учун 8,5—13 миллион атрофида пул керак бўлиб турибди. 7-цехнинг бўшайдиган майдони ҳисобига 20-цехни қайта қуриш ҳам биздан катта маблағ талаб этади. Бугунги кунда ишлаб чиқараётган стол лампаларимиз кўп эътирозга учрамоқда. Шунинг учун зудлик билан унинг ташқи кўринишини ўзгартиришимиз керак. Арзимас туюлган бу жараён ҳам қўшимча маблағ талаб этади. Бугунги кунда 1-цехнинг ижара усулига ўтиб иш юрита олмаётганлиги ҳам катта муаммо бўлиб турибди. Уларнинг баъзи ишларини қайта кўриб чиқиш ва қайта ҳисоблашни ҳам эртага қолдириб бўлмайди. Яна икки муаммо ҳамон ўз ечимини тополмай келяпти. Уларнинг бири оддий фанер тахталари билан боғлиқ. Маълумки, заводимизда тайёр маҳсулотларни жойлаш учун кўплаб тахта яшиклар керак бўлади. Уларни фанерлардан ясаш бизга анча қулай. Аммо заводимиз учун фанерларни сотиб олиш жуда қимматга тушяпти. Эндиликда уларни ўзимизда ишлаб чиқариш йўлларини қидириб бош қотиряпмиз.

Энди иккинчи муаммо ҳақида. Заводимизда қулайлик учун иккита кириш йўлаги бор. Эски йўлагимиз чеккароқ бўлиб, қўли эгри ишчиларимиз қоровуллар билан келишиб биллур буюмларимизни ўғирлаб сотишмоқда. Шунинг учун биз август ойининг иккинчи ярмидан бошлаб у ерда фақат маълум соатларда кириб-чиқиш тартибини жорий этдик. Бу ўз навбатида «айбсиз айбдорлар» бўлиб қолган 1, 4, 10-цехлар, марказий конструкторлик технология бюроси, ошхона ва бошқа бир қанча жамоа ходимларига ёқмади. Уни бутунлай ёпиб ташлашнинг ҳам, очиб қўйишнинг ҳам ёки ҳозирги тарзда қолдиришнинг ҳам ҳеч иложи қолмаяпти. Бу қийинчиликларнинг бариси бу йил анча совуқ кутилаётган қиш кунларига тўғри келиб қолаётганлиги янада ачинарли ҳолдир. Лекин нима бўлганда ҳам муаммолар ечимини топишга, тадбиркорлик билан иш кўришга ҳаракат қилаверамиз. Бусиз бирор натижага эришиб бўлмаслигини биз жуда яхши биламиз.

Суҳбатни Нарзулла ҲАМРОЕВ олиб борди.

Қурувчилар учун ётоқхона

ТОШКЕНТ қурилиш бош бошқармаси ёш қурувчилари бу йил ўзларининг турар жой шароитларини яхшилаб олишди. Яқинда уларга аталган ётоқхона фойдаланишга топширилди. Бино Сергели районининг «Қурувчи» мавзесида қад кўтарди. Бу ишни Тошкент қурилиш бош бошқармасига қарашли 4-трест бунёдкорлари амалга оширишди.

221 кишига мўлжалланган бинода пардозлаш ишларини юқоридаги трестнинг 12-қурилиш бошқармаси ишчилари ниҳоясига етказишди. Айни пайтда 9 қаватли уйга ёш ишчиларни жойлаштириш ишлари олиб борилмоқда. Қурилиш лойиҳаси «Ташгипрогор» институти ходимлари томонидан чизиб берилган.

Шунингдек, ҳозирги кунда ётоқхона қошида ошхона қурилиши олиб борилмоқда. Уни мазкур трест қурувчилари бунёд этаяпти. Хуллас, ошхона ишга тушгандан кейин ётоқхонада истиқомат қилаётган ишчи ва хизматчилар барча шарт-шароитга эга бўлишади.

Ғулом ЮСУПОВ.

Кенг кўламда

ЎЗБЕКИСТОНДА тузилган «Фан ва тараққиёт» илмий-технологик мажмуига биноан катта кўламда илмий-амалий тадқиқотлар олиб борилмоқда. Ўзбекистон ва қардош республикалар Фанлар академиялари билан илмий-технология ва маданий-техника масалалари бўйича ўзаро ҳамкорликнинг йўналишида ҳам кўп ишлар амалга оширилмоқда.

Айни бир вақтда ғўзапоядан қурилиш материаллари ишлаб чиқаришни йўлга қўйишга киришилди. Бу муҳим хом ашё базасини мустаҳкамлашда хизмат қилувчи илмий тадбир мажмуи кўп масалаларни ўз ичига олади. «Ўзбекмебель» ижара корхоналар ассоциацияси ва қурилиш конструкциялари ва ёғочни қайта ишлаш бошқармаси билан ҳамкорлик боғланди. Бу эса четдан турли ёғоч-тахта маҳсулотларини олиб келишга маълум даражада барҳам бериб, қурилиш материалларини оширишга кенг йўл очади.

Севара АСҚАРОВА.

Раҳмдил ва меҳр-мурувватли бўлайлик

ОРОМ ОЛГАН КЎНГИЛЛАР

ДУНЁДА яхшилик яхши. Яхшилик қилган ундан ҳам яхши. Агарда кимда ким меҳрини дарё, қалбини беғубор ҳис этса етим-есирлардан, норасида қолган гўдаклардан мурувватини аямасин экан. Ана шунда мана шу савобгашта инсоннинг мартабаси янада улуғ бўлар экан. Мана шундай ажойиб хислатли инсонлар шаҳримиздаги Ҳамза районида кўплаб топилади. Бу ерда истиқомат қилаётганларнинг кўпчилиги чексиз мурувватпарвар инсонлардир.

Айни вақтда район ҳокимлиги мавжуд маҳаллалар, корхона ва ташкилотлар ҳудудида истиқомат қилаётган ота-онасиз болаларга ва кам таъминланган оилаларга тез-тез ёрдам қўлларини чўзиб турибди. Куни кеча ҳокимлик, Пулемас масжиди оқсоқоллари ва Ҳамза маҳалласи фаолларининг ташаббуси билан яна бир шодиёна ўтказилди. Бу тантанани республикамиз Мустақиллиги байрамининг давоми десак янглишмаймиз.

Шодиёна 30-болалар уйида ташкил этилди. Бугун бу ерда катта тўй. Қўшалоқ тўй. Яъни шу болалар уйидаги 9 нафар фарзанднинг қўли [illegible]

Бу мурувватлари учун уларнинг ҳар бирини олло-таоло қўлласин...

Табриклар кетидан табриклар бўлаверди. Ким сўз олмасин албатта меҳрибон мураббий Римма опага катта ташаккурлар изҳор этишди. Чунки бу болалар уйи махсус ҳисобланиб, унда асосан ақли заиф болалар тарбияланади. Айни вақтда 160 нафар болани 42 та тарбиячи оқ ювиб, оқ тараб вояга етказмоқда.

Нодира маҳалласидан жой олган «Саодат» кичик корхонаси ҳар бир болага ҳар йили 1000 сўмдан пул ўтказиб туриш учун уларнинг ўз ҳисобларини очтирди. Шу ҳақда корхона директори Шомансур Пўлатов қуйидагиларни гапириб ўтди:

— Берилаётган ва ўтказилаётган бу пуллар болаларнинг ҳаётида унчалик катта роль ўйнамасада, аминманки улар қалбида меҳр-мурувват, садоқат, Ватанимизга, она халқига бўлган содиқлик ҳиссини янада жўш урдиради. [illegible] биз уларга мана шунда[illegible] қат, садоқат ва фидойи[illegible] лан боқсак, эртага ула[illegible] етиб мана шу кўрган-ке[illegible] ларини амалга ошира[illegible] ло болалар уйи бўл[illegible] учун курашмоғимиз [illegible]

Лекин наиложки, мавжуд экан, меҳримизни, қалб қўримизни, ширин сўзу хушмуомаламизни аямайлик.

Дарҳақиқат, Шомансур аканинг гапида жон бор. Агар юртимиз фаровонлашиб борса, бизлар ҳам аминмизки, болалар уйлари ҳеч кимга керак[illegible]

Мустақиллик шодиёналарида иштирок этган Туркиядан келган меҳмонлар ҳам 1000 сўм хайрия совғасини тақдим этишди. Хонанда Абдуллажон Раҳимжонов «Янгиобод» дастаси номидан ҳам 1000 сўм тўёна берди.

Яна шўх қўшиқлар янграб, рақкоса қизлар хиром этишди. «Замондош» маданият уйининг ёш хонанда Олимжон Шарипов бошчилигидаги «Нигор» ва Янгиобод маҳалласининг Абдуллажон Раҳимжонов раҳбарлигидаги «Янгиобод» дасталари шодиёнага катта файз киритдилар. Хаста кўнгил, норасида қалб — болалар уйи[illegible]

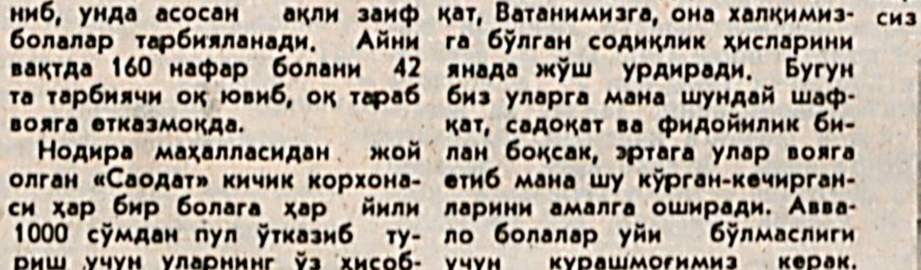

[illegible]

Гулзода МАМБЕТОВА.

СУРАТЛАРДА: [illegible]

Сергей Левченко суратлари.

УЧ ҚИТЪА ЯНА ТОШКЕНТДА УЧРАШАДИ

Радж Капур

Наргис

ТАЙЁРГАРЛИК ҚАНДАЙ БОРЯПТИ?

Мустақил Ўзбекистон Республикаси пойтахти яна бир катта шодиёнага тайёргарлик кўраяпти. Октябрь ойининг биринчи ярмида бўлиб ўтадиган Осиё, Африка, Лотин Америкаси мамлакатлари XI халқаро Тошкент кинофестивалини барча санъат ишқибозлари сабрсизлик билан кутмоқда. Албатта бундай улкан халқаро анжуманни ўтказишнинг ўзи бўлмайди. Унга тайёргарлик кўриш зарур. Кинофестивалга ҳозирлик қандай боряпти? Қайси кинотеатрлар фильмларни намойиш этиш учун тахт қилиняпти? Қайси давлатлар фестивалда ўз фильмлари билан иштирок этишга розилик берди?

Бу саволларга жавоб олиш мақсадида XI халқаро Тошкент кинофестивали бош директорининг биринчи ўринбосари Саидамин АҲРОРОВ билан учрашиб, суҳбатлашдик.

— Ўзбекистон Президенти ҳузуридаги Вазирлар Маҳкамасининг XI халқаро Тошкент кинофестивали хусусидаги 1992 йил 2 мартдаги 94-сон қарорини бажариш йўлида Ўзбекистон давлат кинокомпанияси талайгина юмушларни амалга оширди. Аввало кинофестиваль ва кинобозор ўтказиш сарфу харажатлари тузилди. Бош дирекция ташкил этилди ва кинофестиваль ташкилий комитети томонидан тасдиқланди. Энг муҳими, XI Тошкент кинофестивали Парижда жойлашган продюсерлар ассоциацияси халқаро федерацияси томонидан рўйхатга олинди.

Уч қитъа мамлакатларига таклифнома — мактублар, кинофестиваль ва кинобозор муддатлари жўнатилди.

Ташкилий комитетнинг биринчи мажлисида нашр маҳсулотларининг муқоваси, чизмалари кўриб чиқилди ва тасдиқланди. Кўргазмалар, шаҳарни безаш, кинофестивалнинг очилиш ва ёпилиш вақтидаги саҳна безаклари ҳам эътибордан четда қолмади.

— Агар иложи бўлса айтингчи, нечта нашр маҳсулотлари кино ишқибозлар қўлига тегади?

— Бош дирекция томонидан ҳозир 50 дан ошиқ номда нашр маҳсулотлари ҳозирланди. «Кинофестиваль ҳамроҳи» журналининг ўзбек, рус, инглиз тилларида 4 та сони чоп этишга тайёрланмоқда.

Булардан ташқари фестиваль дастури, билдиргич, фильмлар дастури, каталоги, таомномалар рўйхати нашр этилиши арафасида.

— Шаҳарни ташқи безаш ҳақида ҳам тўхталиб ўтсангиз...

— Аввало 2-аэропорт ташқи кўринишини безаш ишлари шитоб билан олиб борилмоқда. Бундан ташқари «Ўзбекистон» меҳмонхонаси, Алишер Навоий номли Санъат саройи, Халқлар дўстлиги саройи, кинематографчилар Уйи ҳам жуда чиройли қилиб безалади.

«Тошкент—Тинчлик, дўстлик, қардошлик шаҳри» мавзусидаги кўргазмани ҳам жадал суръатлар билан тайёрлаяпмиз. Халқлар Дўстлиги саройининг муҳташам саҳнаси, «Ўзбекистон кино санъати» кўргазмаси ҳам барчанинг диққатини ўзига тортиши шубҳасиз. Кинофестиваль шиори ҳам битди, у шаҳарнинг беш жойига ўрнатилади. Умуман, кинофестивалга хизмат кўрсатадиган таржимонлар, транспорт билан боғлиқ муаммолар, фестиваль қатнашчиларининг маданий ҳордиқ олиши билан боғлиқ тадбирларнинг ҳаммаҳаммаси ҳал қилинмоқда.

— Кинофильмлар қай тарзда танлаб олинади?

— Танловга тақдим этиладиган фильмларни ажратиб олиш учун махсус комиссия тузилган. Хитой, Ҳиндистон, Японияга бир гуруҳ шу мақсадда бориб келди. Яқин кунларда ижодий ходимларнинг Туркия, Мексика, Жанубий Кореяга бориб келиши кўзда тутилган.

— Саидамин ака, муштарийларимизни фестиваль сўнгида тақдим этиладиган мукофотлар ҳам қизиқтиради...

— Голибларга атаб бешта мукофот таъсис этилган. Бош соврин — «Олтин семурғ» деб аталади. «Кумуш семурғ» эса энг муваффақиятли дебют, яхши жон қадам учун берилади. «Энг яхши аёл» ролини ижро этган актрисани эса «Олтин лола», «Энг яхши эркак» ролини ижро этган актёрни эса «Олтин арча» кутади. Бешинчи соврин «Хўжа Насриддин» билан халқ анъаналарини сақлаб, ривожлантирган энг яхши фильм тақдирланади.

— Юқорида кўпгина мамлакатларга таклифномалар юборилди дегандингиз. Улардан жавоб келдими?

— Ҳа, албатта. Ҳиндистон, Хитой, Малайзия, Сурия, Туркия, Япония, Миср, Куба, Мексика, Чили, Аргентина, Австралия каби мамлакатлар. Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигидаги деярли барча республикалар расман ўз иштироклари ҳақида хабар этишди.

— Кинофестивалга бир нечта ҳурматли меҳмонлар ҳам келади деб эшитдик...

— Шундай. Туркон Шорай, Умар Шариф, Рубенс де Фалько (Бразилия), машҳур ёзувчи Габриел Гарсиа Маркесларни таклиф этганмиз.

— Вероника Кастро ҳам таклиф этилганми?

— Ҳа, таклиф этганмиз. Лекин келиш-келмаслиги ҳали номаълум...

— Энг охирги савол: халқаро кинофестивалга ҳайъатига кимлар номзод этиб кўрсатилди?

— Шьям Бенегал, Амитабх Баччан (Ҳиндистон), Атиф Йилмаз (Туркия), Ухимизе Шинда (Япония), Салиҳ Абу Сейф (Миср)лар ҳайъатга киритилган.

— Саидамин ака, XI халқаро Тошкент кинофестивалига муваффақиятли ўтишига тилакдошмиз.

— Раҳмат.

Толиб **САЪДУЛЛАЕВ** ёзиб олди.

Рекха

Митхун Чакраборти

Рекха ва Митхун Чакраборти устозлар анъанасини давом эттириб, ажойиб роллар ижро этишмоқда.

* *Дил сўзи*

ИНТИЗОРМАН

XI ХАЛҚАРО кинофестивали октябрь ойида Тошкентда ўтказилади, деган хабарни эшитиб ўзимда йўқ севиндим. Негаки мен X халқаро кинофестивалда намойиш этилган Ҳиндистон, Миср, Япония, Туркия, Покистон каби мамлакатларнинг кино усталари ишлаган фильмларни мириқиб томоша қилганман. Айниқса машҳур турк актрисаси Туркан Шорай, ҳиндистонлик Шамми Капур, Длиб Кумар ижро этган роллар ҳали ҳам ёдимда турибди.

Кино анжуманининг яна бир ўзига хос томони бор: бу галги фестиваль ўн биринчи бўлса ҳам уни биринчи деб атагим келади. Чунки у Мустақил Ўзбекистонимизда ўтказилаётган биринчи халқаро киноанжуманидир. Ушбу анжумандан кейин юртимизнинг таърифи, халқимизнинг очиқ қалблиги, шаҳримиз шуҳрати яна бир карра оламаро достон бўлади.

Менинг бир ниятим ҳам бор: ушбу кинофестивалда мезбон сифатида иштирок этадиган ўзбек киночилари энг яхши, энг янги фильм билан қатнашсалар эди!..

Заҳро **ФАЙЗИЕВА.**

Амитабх Баччан

Ҳинд киносининг атоқли юлдузлари Радж Капур, Наргис ва Амитабх Баччан аллақачон томошабинлар қалбидан жой олишган.

* *Улар кинофестивалда қатнашадилар*

НУРЛИ САҲИФА

ОДДИЙ бир савол бор: «Ҳинд киносини севасизми?» Жавоб ундан ҳам оддий: «Бўлмасам-чи!». Лекин унда Ҳиндистон мамлакатида ишлаб чиқарилган фильмларга, уларни ишлаб чиқарадиган ҳинд санъаткорларига чексиз муҳаббат барқ уриб турибди.

Ҳиндистон деганда дастлаб кўз ўнгимизда буюк ватандошимиз Мирзо Бобур ҳазратлари келса, сўнгра Раж Капур намоён бўлиши шубҳасиз. Шаҳримиз кинотеатрларида намойиш этилган ҳинд киноларининг қайси бирини айтай: «Жаноб 420», «Дайди», «Байжу бавра», «Она Ҳиндистон», «Даъват», «Симладаги севги», «Сангам», «Қасос ва қонун», «Жунгли қироли», «Гул ва тош», «Диско раққоси», «Ўйна, ўйна», «Коммандос», «Қасос ўти»... Уларда қатнашган ажойиб санъаткорларни айтмайсизми: Раж Капур, Наргис, Вайжан тимала, Мумтоз, Шри Деви, Дхармендра, Митхун Чакроборти, Рекха, Пуннам Дхилон, Говинда, Шаши Капур... Йўқ, уларнинг ҳаммасини санаб адо эта олмайсиз.

Ҳинд киноси — бу ниҳоятда улкан, кенг қамровли, мураккаб киносалтанатидир десам тўғри бўлади. Унинг орасида буюк маҳорат меваси бўлган фильмлар билан бир қаторда, иккинчи даражали, бир-бирига ўхшайдиган фильмлар ҳам бор. Начора, гулзорда ҳар хил гул учрайди. Лекин номи барибир — гул.

Келгуси йили Ҳиндистон ўз киносининг 80 йиллигини катта тантана билан нишонлайди. Унинг туғилган йили 1913 йил 3 май деб расман қайд этилган. Худди шу куни режиссёр Пхалькенинг «Рожа Харешчандра» фильми илк бор намойиш этилган эди.

Бугунга келиб эса Ҳиндистон жаҳондаги энг катта, энг сермаҳсул кино давлати деб тан олинган. У йилига 700 га яқин бадиий ленталарни ўз кино мухлисларига тақдим этади. 1985 йилда эса Ҳиндистонда 914 та бадиий фильм ишланди. Бу рекордни ҳали ҳам биронта давлат, ҳатто Ҳиндистоннинг ўзи ҳам ошиб ўтгани йўқ.

Ҳиндистон ўз фильмларини 20 тилда ишлаб чиқаради. Хусусан, ҳинд кино усталари Оврупо, Осиё мамлакатлари киночилари билан самарали ижодий ҳамкорлик қиладилар. Биргина мисол: «Ўзбекфильм» ва «Иглфильм» киностудиялари ўртасидаги, Умеш Меҳра билан Латиф Файзиев ўртасидаги ижодий ҳамкорликни эслайлик. «Али бобо ва қирқ қароқчи», «Севги афсонаси», «Овчи» бадиий фильмлари ҳали томошабинларнинг ёдидан чиққанича йўқ.

Ҳинд киносининг ўзига хос хусусиятлари нимада кўринади? Бу энг аввало, уларнинг миллий томошабинларга мўлжалланганлигидадир. Ҳинд киноларининг ўзига хос чизгилари борки, уни биронта бошқа давлат фильмларида учратмайсиз. Бунинг устига дилрабо қўшиқ ва рақсларнинг сероблиги ҳар бир фильмга ажойиб руҳ бағишлайди. Буни биз таъкидлаб ўтирмасак ҳам ҳамшаҳарларимиз яхши билишади.

Кейинги йилларда Ҳиндистон киноларида ҳам олди-қочди воқеалар кўпайиб кетгандек туюлаяпти. Қувғинлар, омонсиз ва гинасиз муштлашишлар, ишқий саргузаштлар томошабинни беихтиёр ўзига асир қилиб олади. Ҳинд режиссёрлари ўз анъаналарига барибир содиқ: фильм сўнгида адолат, албатта тантана қилади, ёвузлик мағлуб бўлади.

Ҳинд киноларининг яна бир яхши томони уларнинг ниҳоятда назокат билан ишланганидир. Табиат манзаралари фильмлардаги қаҳрамонлар гўзаллигини, садоқатини, муҳаббати, фидойилигини янада бўрттираётгандек бўлади.

Кейинги йилларда Амитабх Баччан, Митхун Чакроборти, Говинда, Санжай Датт, Шри Деви сингари ниҳоятда истеъдодли актёрлар гуруҳи ҳинд киносига кириб келди. Улар ўзларининг мардоналиги билан жаҳондаги жуда кўплаб ишқибозларнинг олқишига сазовор бўлишди.

Ҳайрон қоладиган яна бир ҳол бор: ҳинд кино артистлари ниҳоятда меҳнатсевардир. Масалан Амитабх Баччан йилига 12—15, Жеки Шрофф — 16—17, Говинда ва Митхун Чакроборти 50 дан зиёд бадиий фильмларда суратга тушадилар. Яна бунинг устига Митхун Чакроборти жониворлар, хусусан, отлар билан ҳам шуғулланишга вақт топади. Беихтиёр ўйлаб қоласан киши: фидойиликми бу ё пулнинг кетидан қувишми? Ҳар нима бўлганда ҳам улар ўз миллий кинолари учун жон куйдираётганликлари аниқ. Шунинг учун ҳам Амитабх Баччан парламентга сайланганда барча кино ишқибозлари буни байрам қилдилар. Шунинг учун ажойиб актриса Смита Патил вафот этганда бутун Ҳиндистон мотам тутди.

Ҳинд киносининг бир ўзига хослиги барчага баравар ёқиши, унинг деярли ҳаммасида муҳаббат мадҳияси борлигидир. Ҳали жаҳондаги бирорта киностудия Ҳиндистонда ишланган «Бобби» каби диловар лента яратмаган бўлса керак. Бу хислат ҳинд киноси тамал тошини қўйган Хўжа Аҳмад Аббос, Раж Капур, Мринал Сенн, Бимал Ройдан тортиб Умеш Меҳрагача ишлаган фильмларида қизил ип бўлиб ўтади.

Тошкентда ўтказилган халқаро кинофестивалларнинг деярли барчасида қатнашган Ҳиндистон санъаткорлари XI халқаро кинофестивалга ҳам биринчи бўлиб қатнашиш истагини билдирдилар. Бомбай, Деҳли, Мадорас, Ҳайдаробод ва бошқа шаҳарларда ишланган энг яхши фильмлар Тошкент кино экранларининг чинакам зийнати бўлади. Улар қайси фильмлар эканлигини биз билмаймиз. Лекин ишонамизки ҳар бир ҳинд бадиий фильмини ҳамшаҳарларимиз чанқоқлик билан кутиб олишлари шубҳасиздир. Ҳинд фильмлари ушбу кинофестивалда ҳам ўзига хос нурли бир саҳифа бўлиб қолишига ишончимиз комил.

Темур **УБАЙДУЛЛАЕВ.**

* *Йиллар қатидаги сирлар*

КЎҲНА АГРАНИНГ МЎЪЖИЗАСИ

ТУН ниҳоятда осойишта эди. Тўлин ой каттакон гардишдек кўкда товланиб турарди. Оч-ҳаворангга чулғанган теварак худди томошалардаги саҳна безакларини эслатарди. Узун, лекин энига қисқа сув ҳавзасини ўраган сарвлар, дарахтларнинг устида муаллақ қотиб қолган парсимон булутлар, кўкка сари бўй чўзган худди йўнилган каби силлиқ тўртта минора, уларнинг орасидаги гумбаз...

Бу—машҳури жаҳон Тож-Маҳал! Бобурийлардан жаҳонга қолган ўлмас ёдгорлик...

Жамна дарёси соҳилидаги Аграда қурилган бу тенги йўқ меъморий обидани хилма-хил открыткаларда, сайёҳлар альбомида кўрмаган киши жаҳонда бўлмаса керак. Лекин ҳар қандай открытка унинг ҳақида ҳеч бўлмаса бир заррагина бўлсин Тож-Маҳал ҳақида тасаввур бера оладими? Йўқ, меъморий санъатнинг абадий шоншуҳратга чулғанган бу дурдонасини фақат кўриш, ҳайратга тушиш, бу ҳайратни абадий бирга олиб юриш керак.

1630 йил.

Буюк Мўғул империясининг султонларидан бири бўлмиш Шоҳ Жаҳоннинг суюкли рафиқаси, гўзаллар гўзали ҳукмдорига ўн саккиз йиллик турмушлари мобайнида ўн тўртинчи фарзандни туҳфа қилиш арафасида эди. Лекин малика Мумтоз туғиш даврида ҳаётдан кўз юмди. Шоҳ Жаҳоннинг ҳасратига, дардига чек йўқ эди.

— Мумтоз Маҳал бегимга, унинг ҳуснига лойиқ келадиган мақбара қурилсин!— деб буйруқ берди шоҳи замон.

Мақбара йигирма йил давомида ўз мукаммаллигини касб этди. Шарқнинг энг буюк усталари Қандаҳор, Бағдод, Лоҳур, Самарқанд, Бухоро, Деҳлидан Аграга келиб, Мумтоз Маҳалнинг ҳуснига арзигулик тоқи равоқни барпо этдилар. Шоҳи Жаҳон унинг пардозига мол-дунёсини аямади. Мақбара деворларини лаъли, забаржаддан ишланган нақшу нигорлар, ҳаётда ҳам яратиб бўлмайдиган гуллар безади. Фақатгина қабр тошининг ўзига 10.000 дона жавоҳир кетган. Мақбарага ўша давр ҳисоби учун мисли кўрилмаган катта маблағ — 30.000.000 рупий сарфланди.

Оппоқ мармардан ишланган мақбара битган заҳоти Шоҳ Жаҳон Жамна дарёсининг нариги соҳилига — Мумтоз Маҳал мақбарасининг рўпарасига яна бир мақбара тиклашга фармони олий берди. Қора мармардан ишланадиган бу мақбара Шоҳ Жаҳоннинг сўнгги макони бўлиши керак эди. Лекин шоҳнинг бу орзуси ушалмади. Кўп ўтмай унинг ўғли Аврангзеб отасини тахтдан тушириб, Аградаги қалъага банди қилди. Шоҳ Жаҳон бу ерда умрининг охиригача қолди. У яшайдиган хона деразасидан Тож-Маҳал яққол кўриниб турар эди. Тобора қарилик ўз исканжасига олаётган тутқун Мумтоз Маҳалнинг мақбарасига соатлаб тикилиб ўтирар эди. Шоҳ Жаҳонни ноқобил ўғилнинг қилмиши, бемаҳал ҳижрон азоби кўр қилди. Ҳаёт билан хайрлашганда эса Шоҳ Жаҳон ўз севиклиси ёнига қўйилди.

Тож-Маҳал муҳаббатнинг оппоқ қўшиғи, буюк Шоҳ Жаҳон қалбини абадий ўртаган ишқнинг намунаси, тошларда акс этган достонидир. Тарихнинг ҳукмини қаранг: Тож-Маҳал иккита бўлишини у ҳам истамади, Шоҳ Жаҳоннинг қора мармар мақбараси битмай қолди...

Агра ҳозир кундан кунга кенгайиб, аҳолиси кўпайиб бормоқда. 1981 йилда 800.000 деб қайд этилган аҳоли ҳозир 1,5 миллионга етиб қолди. Турар жой етишмайди... Бу бир муаммо бўлса, ишсизлик иккинчи ечилиши мушкул муаммо бўлиб қолмоқда. Жуда кўпчилик Тож-Маҳалнинг митти мармар қиёфасини яратиб, уни сайёҳларга пуллаб, тирикчилик ўтказар экан. Ҳар йили бу беқиёс мақбарани зиёрат қилгани 700.000 тага яқин сайёҳ Аграга ташриф буюрар экан!

Тож-Маҳалнинг бошига қора кунлар ҳам тушган. Меъморчиликнинг ушбу дурдонаси бизнинг кунларга етиб келмаслиги ҳам мумкин эди. Инглиз мустамлакачилари уни ер юзидан супуриб ташламоқчи бўлгандилар. 1828 йилда ҳатто очиқ савдо ҳам уюштирилган эди: Тож-Маҳал бўлаклаб сотилади. Харидор ҳам топилганди: матхуралик савдогар қабр тоши учун 150.000 рупий ваъда қилганди. Лекин халқнинг оёққа туриши бу мисли йўқ аблаҳликни йўққа чиқарганди.

Тож-Маҳал гулдек яшнаб турибди. Сайёҳлардан бири маҳаллий устадан сўраган экан:

— Тож-Маҳалнинг бунчалик гўзаллиги сири нимада? Чизиқлар ва пропорцияларнинг қойиллигидами, минг хил жилода товланадиган оппоқ мармарлардами?

Уста ғоят эҳтиром билан жавоб берибди:

— Ушбу сирни еча олиш мушкул. Сиз гул очилганда нега гўзал бўлишини биласизми? Билмайсиз. Тож-Маҳалнинг гўзаллиги ҳам шундай, асрий сирдир.

Тож-Маҳал севги достони, буюк қасида каби абадий сокин жаранглаб турсин. У Бобурийларнинг ҳинд элига келтирган бахти, муҳаббати янглиғ барқарор бўлсин! Истардимки юрагида ишқ булоғи қайнаган, оламга мунаввар кўз, ёниқ қалб билан қарайдиган одамларнинг нигоҳи Тож-Маҳалнинг жамолидан баҳраманд бўлсин. Кимгаки уни кўриш насиб этар экан, инсон қўлига, қалбига тасаннолар ўқисин!

Бу менинг ҳам йиллар бўйи юрагимни тарк этмайдиган орзудир.

Тоҳир **ЙЎЛДОШЕВ** тайёрлаган.

* *Нуқтаи назар*

ИРОДА — БУЮКЛИКДАН ДАЛОЛАТ

КУНЛАРДАН бирида Париждаги черковлардан бирининг атрофида янги туғилган йўргакдаги чақалоқни топиб олишди. У шундай ҳолсиз эдики, ҳеч ким уни асраб олгиси келмас эди. 1717 йилда содир бўлган ушбу воқеа «айбдори» келажакда француз математиги, файласуфи, маърифатпарвари бўлишини ким ҳам хаёлига келтирибди дейсиз. Улуғ аллома Жан Даламберни болалигида камбағал ҳунарманднинг хотини ўз тарбиясига олиб, соғлом ва бақувват бола бўлиб ўсиши учун ғамхўрлик қилди, шунинг учун ҳам у коллежда яхши натижалари ва иқтидори учун кўплаб мукофотлар олди.

Йигирма тўрт ёшида Париж Фанлар академиясига аъзо эди. Математик таҳлилда қаторларнинг яқинлашиши ҳақидаги машҳур Даламбер таълимоти унинг шуҳратини фан оламида янада ёйди. Унинг камтарлигини қарангки, ўз замонасининг подшоҳлари буюк Фридрих ва Екатерина берган фахрий унвонлар, мукофотларни расман рад этди. Камтар олим аҳлоқ-одоб бобида, инсонлардаги қадриятлар улуғворлигини ҳамиша устун қўяди. Юксак фалсафий, ватанпарварлик ғояларини илгари суради. «Ҳақиқий соф виждонли киши ўзидан — оилани, оиладан — ватанни, ватандан — инсониятни устун қўймоғи керак».

Буюк математик нотиқлик, нутқ сўзлаш тўғрисида ҳам ажойиб насиҳатни ёзади. Ҳар қандай суҳбат кишилардаги нутқ маданияти нақадар юксак савиядалигига боғлиқ. Бунда эзмалик ҳам, ўта камгапликда ҳам меъёр бўлишини уқтириб шундай дейди: «Ноаниқлик эзмаликдан келиб чиққанидек, баъзан ўта қисқалик ҳам ноаниқликни юзага келтириши мумкин». Маълумки, олимлар кучли иродага эга бўлмаса, аниқ мақсадни кўзламаса буюк бўла олмайди. Айниқса, қайси математик фаолиятини кузатманг, улардаги кучли иродани кўришингиз мумкин. Хусусан ўзбек математикларимиздаги кучли ирода, илм, сабр-тоқат XX асрда уларнинг номини машҳур қилди. С. Ҳ. Сирожиддинов, Т. А. Саримсоқов, Т. Азларовларнинг кучли илмий кашфиётлари бизнинг математика мактабимизнинг жаҳон миқёсидаги салмоғини белгилаб турибди. Ирода ҳақида гап кетар экан, математикани пухта эгаллаган киши ҳеч қачон иродасиз бўлмаслигига ишониш керак. Кўпинча кишилар гўёки мураккаб туюлган математик формулалар, ҳисоб-китоблар нимага керак, нимага бошни бекорга қотириш керак? — деган саволлар беришади. Мен бу саволга бундай жавоб берган бўлардим. Математика ҳар қандай кишида кучли ирода, ақл-идрок, ишбилармонлик ҳиссини тарбиялайди, тежамкорлик, уддабуронликка чорлайди. Даламбер худди шу фикрлардан келиб чиқиб: «Жамиятда иродасиз одамдан кўра хавфлироғи йўқ, — деб ёзади. Ўзбекистон дунё юзини кўраётган, талабаларимиз хорижга ўқишга жўнатилаётган шу кунларда дунё илмлари даргалари, маънавий устунлари ҳаёти ҳақида умумий тушунчаларни билиши шарт деб ўйлайман.

Франциянинг яна бир машҳур математиги ва файласуфи Ренэ Декартдир (1596—1650). Ўрта мактабдаги тўғри бурчакли координаталар тизимларини биринчи бўлиб Декарт инсониятга берди. Унинг аналитик геометрия (ҳандаса)нинг асосчиси эканлиги ўрта мактаб дарсликларида ёритилмаган. Умуман ҳозирги амалдаги қўлланмаларда олимлар номи билан боғлиқ илмий дунёқарашлар, улар қолдирган мерос деярли ёритилмаяпти. Айниқса олимларнинг одоб-ахлоққа доир фалсафий дунёқарашлари албатта берилиши шарт. Чунки фан кишилари ўгит, панд-насиҳатларини келажак авлодларга қолдириб кетиши табиий ҳолдир. Шунинг учун ҳам улар буюкдир.

Декарт шундай ёзади: «Кимки насиҳатга ўтар экан, ўгит тингловчига нисбатан ўзини тадбиркор ҳис этмоғи лозим: кичик бир хатоси ҳам ишни бузади». У кишиларни ақлли бўлишга, инсоний нур таратиб туришни таърифлаб шундай дейди: «Ақл — бу ёлқинланувчи ойна, нур таратади-ю, ўзи муздек қолаверади». Шу билан бирга бу ноёб улуғ неъмат соҳиби ўз ақлини савобли ишларга ишлатишни таъкидлаб: «Ақлли бўлиш кифоя эмас, муҳими уни ишлата билиш», — деб ёзади. Ҳаёт бу кураш эканлиги ҳаммага аён тушунча. Ҳақиқатни рўёбга чиқариш ҳам ҳамиша мушкул иш эканлигини олим шундай ифодалайди: «Ҳақиқат излаш шод-хуррамлик билан эмас, ҳаяжон ва ташвиш билан кечади, аммо шунда ҳам барибир уни излаш керакки, ҳақиқатни топмасанг, уни севмасанг ҳалок бўлдим, деявер». Олимнинг ушбу гаплари эса катта-катта қонунларни ишлаш жараёнларида жуда кичик ҳолатларни ҳам эътибордан қолдирмасликка даъват этади. Бинобарин кўпчилик овоз исботланиши қийин ҳақиқатларни эътироз этишда ҳали узил-кесил далил бўлолмайди, чунки бундай ҳақиқатларга бутун бир халқдан кўра айрим одамлар дуч келадилар. Умуман ҳуқуқий давлат яратиш ҳамма замон зиёлиларининг мақсади бўлган. Бу борада Даламбер: «Фуқароларнинг ҳақиқий тенглиги шундаки, улар қонунларга бир хилда мурожаат этмоқликлари лозим».

Ҳар икки буюк француз математиклари инсонда учрайдиган энг ярамас иллатлар ҳақида ёзадиларки, зеро бу иллатлар бугунги кунда ҳам яшовчан бўлиб, одамлар кундалик турмушини издан чиқармоқда. Декарт айтади: «Кишилар ҳаловатига ҳасадчалик зарар келтирадиган бошқа иллат йўқ, зеро бу иллатга учраганлар нафақат ўзларини ранжитадилар, айни вақтда улар ўзгалар қувончига ҳам раҳна соладилар». Олим яна бир ёмон иллат — қўрқоқликка ҳам ўз муносабатини билдиради: «Қўрқоқлик шунинг учун ҳам ғоятда зарарлики, у иродани фойдали ишлардан четга тортади».

Биз бугун ҳар икки олим қолдирган улкан меросни ўрганар эканмиз, улар кашф этган дунёвий фан назариялари, ўткир зеҳнли фалсафаларини дадил дарсликларимизга киритмоғимиз даркор. Дарсликлар, ёзувчи муаллифлар ҳам тор доирада эмас, балки умумжаҳон маданият арбоблари тимсолида кенг фикрда, ҳар қандай ғоявий тазйиқларсиз фикр юритишлари лозим. Ҳозир одобнома дарсларини алоҳида фан сифатида эмас, балки бошқа фанларнинг ичида олиб бориш керак деган фикрни тез-тез матбуотда беришмоқда. Бир ҳисобдан бу фикрларда жон бор. Хўш, нима учун юқоридаги тарбиявий-фалсафий фикрларни математика дарсларида бериб бўлмайди? Ахир бу олимлар буюк математикларку, деган савол ўринли. Худди шу фикрларни Беруний, Ал-Хоразмий, Жамшид ал-Коши, Ҳабиб Абдуллаев, Восил Қобуловга нисбатан ҳам айтиш мумкин. Бу алломаларнинг ахлоқ-одобга оид фикрлари сон-саноқсиздир.

Бунинг учун эса фан ва буюк олимлар ҳаёти усталик билан мужассамланган дарсликларни ёзиш мақсадга мувофиқ. Менимча шунда китоблар қуруқ назария билан зерикарли эмас, балки болаларни ўзига жалб қила оладиган дарсликлар бўла олади.

Бахтиёр **КАРИМОВ.**

* Кўпнинг кенгашига

«БОЛАЛАРИНГДАН ҚАЙТСИН, ЎҒЛИМ»

ОТА ва ўғил муносабати ҳамиша тарбиянинг энг муҳим йўналиши бўлиб келган. Ота учун ўғилни ҳар ишга қодир ва комил қилиб тарбиялаш ҳамма замонларда ҳам бурч ҳисобланган. Ҳар ким фарзанд ўстирар экан бу билан ўз зурриёдининг бахтли келажагини кўришни истайди.

Фарзанднинг ёруғ дунёга келиши, аввало тангрининг шу оилага кўрсатган чексиз марҳаматидир. Айниқса, ўғил туғилиши оталарга ўзгача хурсандчилик бахш этади. Халқимизда оилада ўғил боланинг бўлиши кўпроқ маънавий омил бўлган, унга авлод давомчиси деб азалдан қаралган. Ҳар бир оиладаги муҳитга ота-она ва фарзандлар ўртасидаги муносабатга қараб баҳо берилган.

Шарқ халқларида ота-онанинг ҳурматини жойига қўйиш фарзанднинг муқаддас бурчи ҳисобланиб келинади. Бу ҳақда муқаддас ҳадисларда шундай дейилади: «Ота-оналарнинг кексалик вақтида ҳар иккисининг ёки бири бўлмаганда бошқасини рози қилиб, жаннатий бўлиб олмаган фарзанд хор бўлсин, хор бўлсин ва яна хор бўлсин».

Орамизда шундай ноқобил фарзандлар ҳам борки, улар кексайиб қолган ота-оналари билан жеркиб суҳбатлашадилар. Хонадонда ўтказиладиган маросим ва тўй-ҳашамларда уларнинг маслаҳатларига бепарво қарашади. Кўпинча баъзилардан: «Сизнинг пайтингиз ўтиб кетган, ҳозир бошқа давр», деган сўзларни эшитаман. Ваҳоланки, шундай мунозарали баҳсларда фарзанд ҳар қандай ҳолда ҳам ота-она фикри билан ҳисоблашиши, турли вазиятларда кекса ота-оналарни рози қилиб, уларнинг дуосини олиши керак. Ота-она ноҳақ бўлганда ҳам фарзанд масалани ётиғи билан тушунтириб, улар обрўсини келин, невара, қариндош-уруғлар олдида туширмаслиги муқаддас бурчдир. Уялмай-нетмай ўз ота-онасидан шикоят қилиб юрган катта ёшдаги не-не фарзандлар бор орамизда. Уларни кўриб ёқангни ушлайсан, киши.

Инсон бу дунёдан қандай ҳолатда кўз юмишини билмайди. Кимдир тўсатдан, кимдир меҳрга муҳтож ҳолатда, узоқ хасталикдан сўнг дунёдан ўтади. Фарзандлар учун шу муддат катта синов, ғанимат дамлардир. Унинг эл олдидаги баҳоси кекса ота-онасига муносабати билан белгиланади.

Касалхонада даволанаётган эдим. Хонамизда оғир дардга мубтало бўлган, ниҳоятда камсуқум бир отахон бор эди. Гапларидан ҳаётнинг аччиқ-чучугини, паст-баландини анча-мунча кўрганлиги шундоққина сезилиб турарди. Икки-уч кунда бир марта келсанг бўлади, ишингдан қолмагин, деб тайинлашига қарамасдан ўғли кунига икки-уч маротаба келиб, ундан ҳол-аҳвол сўрашни канда қилмасди. Ота ўзидаги меҳр-садоқат, камтарлик ва мардликни ўғлига ҳам юқтира олганлиги мени, ҳамхоналаримни ҳайратга соларди. Бу воқеа хотирамда узоқ сақланиб қолди. Айниқса, отахоннинг «Болаларингдан қайтсин, ўғлим», деб қилган дуолари ҳеч ёдимдан чиқмайди.

Маҳалламизда ёши тўқсондан ошган, ажойиб отахон бор. У кишининг уч ўғиллари бўлиб, учаласи ҳам касбидан, ишидан кўнгли тўқ, оиласидан бахтини топишган. Маърака ва тўйларга уч ўғил нуроний оталарини галма-галдан қўлтиқлаб олиб боришади. Отанинг «Умрингдан барака топ, ҳеч кам бўлма, ортимда қол», деб қилган илтижо ҳамда дуолари барчанинг руҳини кўтариб, қолганларга ибрат бўлаяпти.

Қадимдан ота дуоси олтиндан қиммат, деб бежиз айтилмаган. Ота-она кексайиб, куч-қувватдан қолганда оқ ювиб, оқ тараш, кундалик уч-тўрт маҳал озиқ-овқатини муҳайё қилиш — фарзанд ва келинлар учун ҳам қарз, ҳам фарз эканлигини ҳозирги ҳамма ёшлар ҳам билавермайдилар. Кўча-кўйда жуда ораста кийинган мўйсафидларни кўриб ҳавасинг келади. Тозаликни ниймондан билган бу кексаларимизнинг уйдаги келин-невараларига балли дегим келади. Ота файзи аввало хонадон аъзоларининг саришталигига боғлиқ.

Хўш, нима учун ўғил невара бувасининг оёқ кийимларини артиб, соқол-мўйловларини қиртишлашга кўмаклашиши бўйи етай деб қолган қиз-невара ёки келинлар кийим-кечакларни ювиб, дазмоллаб кексалик гаштини сураётган отани масжидга, дўст-ёрлари олдига, тўй-ҳашамга чиқариши мумкин эмас! Тўғрисини айтиш керак, баъзида биз шу масалага эътибор бермаймиз. Қарияларимиз уст-бошлари кир, ғижим, эски бўлади. Бу отанинг эмас, биринчи навбатда фарзандлар айби деб биламан. Кекса кишини ўз ҳолига ташлаб қўйиш инсонийликка мутлақо ёт нарса. Сўнгги ўн йилликларда маънавиятимиздаги ўпирилиш катталашиб кетганлигини шундан ҳам билса бўладики, юртимизда қариялар уйи кўпайди. Энг ачинарлиси, бу жойларда туб миллатга мансуб кишиларнинг борлигидир. Уларни фарзандлар бемеҳрлиги, оқибатсизлиги ва тарбиясизлиги етаклаб келган. Бу аччиқ ҳақиқатдир.

Отанинг ўрни жамиятимизда ниҳоятда улуғ. Энг яхши ўғилларни халқимиз эъзозлаб «Ота ўғил» дея қадрлайди. Бу — эл-юрт олқишига сазовор фарзандларга нисбатангина қўлланилади.

Бахтиёр АБДУРАУФ ўғли.

ТАЛАБАЛИК йилларим эди. Ҳар сафар В. В. Маяковскийнинг «Студентлигим, президентлигим» сўзларини тез-тез такрорлаб юрардик. Сабаби, ўзимизни эркин ҳис этиб, фақатгина ўқишни ўйлардик. Мураббийларнинг кўнгли очиқ, билганларини биздан аямас, беғараз бўлсалар, биз талабалар бир-биримиз билан ниҳоятда дўст [illegible]

* Яхшилар эди

УСТОЗЛАР ИБРАТИ

Тошкент театр ва рассомлик санъати институтига ўқирканман, [illegible] ўзбекча гапиришлари, хоҳлаган тилда сўзлаш ва ёзишга рухсат беришлари яхши ва аъло ўқишимизга мадад берарди.

Стипендиямиз атиги 28 сўм, юқори курсда эса 35 сўм эди. Институт ошхонасидан 40-50 тийинга икки хил овқат олиш мумкин эди. Шу пулдан стипендиясиз қолганларга ҳам йиғиб берардик.

Холида опа қандай овқатланаётганимиз, кийинишимизгача кузатардилар. Янги эмас, озода, бус-бутун ва бежирим кийимларда юрсак шунисига севиниб, мақтаб қўярдилар. Баъзан бирор талабанинг овқатланишга пули бўлмай қолганини эшитиб, [illegible] лишса. Зеро, устоз ибратидан буюк нарса йўқ шогирд учун деб бежиз айтмайдилар.

Маҳмуд АҲМЕДОВ,
Ўзбекистон давлат санъат музейининг катта илмий ходими.

* Ҳар тўғрида

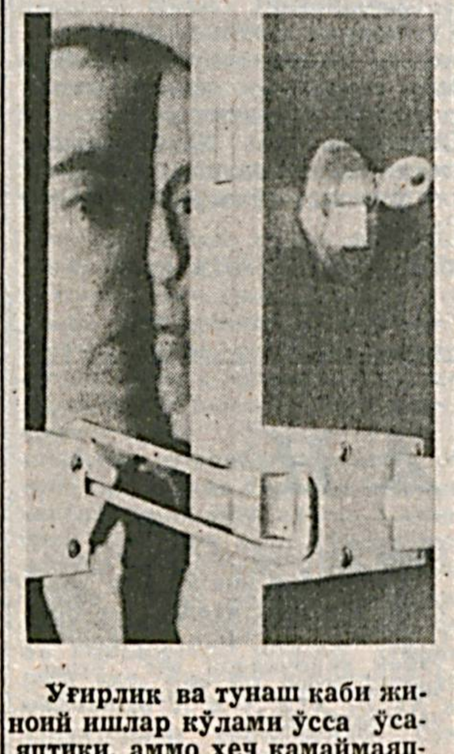

Ўғрилик ва тунаш каби жиноий ишлар [illegible] зон электроника» яратдилар. У «уй эгаси» эшикни тақирлатган одамга ўзининг криминал полиция, суғурта жамиятидан вакиллиги ҳақидаги ҳужжатини кўрсатмагунча эшикни очмайди. Агар кўчадан келган одам унга ҳужум қилмоқчи бўлса, «уй эгаси» жуда ҳам зўр «қуролланган» бўлиб, ҳатто уни полиция келгунча ушлаб тура олади.

СУРАТДА: ўйма қулф тўсувчи тутқич энг яхши занжир.

«Штерн» — ТАСС.

Бой бадиий тасаввурга эга бўлган иқтидорли мусаввир Рейнхард Цабка — Берлиндаги машҳур тажрибакор рассомлардан ҳисобланади. Унинг бир вақтнинг ўзида яшаш жойи, хизмат ва кўргазмалар хонаси ҳам ҳисоблануvчи ижодхонасида ранг-баранг тасвирий санъат намуналарини кўриш мумкин.

СУРАТДА: мана шундай ажойиб бош кийимларининг ижодкори ҳам Р. Цабка.

Марказбильд — РАТА — ТАСС сурати.

ТАЭКВОНДОЧИЛАРИМИЗ САФАРГА ОТЛАНДИЛАР

ЎЗБЕКИСТОН Республикаси мустақилликка эришганидан сўнг спортчиларимиз ҳам халқаро миқёсдаги беллашувларда анча фаол қатнаша бошладилар. Куни кеча ўзбек таэквандочилари КХДРда спортнинг шу туридан ўтказилиши мўлжалланаётган халқаро мусобақада қатнашиш учун учиб кетдилар. Республика шарафини ҳимоя қилишга бел боғлаган жамоа таркибида Ботир Маҳмудов, Комил Жумаев, Виктор Николаевлар ўрин олган. Спортчиларнинг устози Эдуард Ли шогирдларининг масъулиятли беллашувда муваффақият билан қатнашишига ишонч билдирмоқда. Эътиборли томони шундаки, бу гал ҳориждаги йирик мусобақада спортчиларни қўллаб-қувватлаш учун улар билан бирга бир гуруҳ ишқибоз сайёҳлар ҳам сафарга отландилар.

Сунnat ЙЎЛДОШ.

* Ҳайвонот оламида

МУШУКЛАР ШОҲИ

ЙЎЛБАРС ер куррасидаги жамики мушук зотларининг энг йириги ҳисобланади. Айниқса, Узоқ Шарқдаги Уссурия йўлбарсининг вазни 270 дан 320 килограммгача етади. Йўлбарс йиртқич ҳайвонлар ичида ўзининг бақувватлиги, эпчиллиги ва ўта сезгирлиги билан ажралиб туради. Йўлбарс 15 киши ўрнидан қўзғата олмаган ўлик буқани 12 метрга, бошқа бир йўлбарс эса ўзи ўлдирган отни 500 метргача судрай олади.

Ўз тўдасидан ажраб қолган ёш филлар билан бўлган оғир жангларда ҳам йўлбарслар ҳамиша ғолиб чиқа оладилар. Ҳушёр кузатувчи табиатшуносларнинг ҳикоя қилишларича, бир сафар иккита йўлбарс улкан филга ҳужум қилиб, охир-оқибатда уни енгиб, ўлдиришган. Тўнғиз, кийик, буғу бу тирноқлари ўткир, важоҳати қўрқинчли йиртқичнинг доимий ўлжаларидир. У тўғри келганда қуён, тулки, бўрсиқ, чия бўрини ҳам аямай еб кетаверади. Оч қолганда эса кемирувчиларни, қурбақаларни ва ҳатто меваларни ҳам танлаб ўтирмайди.

Тадқиқотчиларнинг кузатишича, ҳинд йўлбарслари бир кунда ўрта ҳисобда 7—9 килограмм гўшт еяр экан. Демак, унга йилига 2,5-3,5 тонна (арслонникидан деярлик икки марта кўп!) гўшт керак бўлади. Турган гапки, бунча гўштни йўлбарс ҳар куни ҳам топавермайди. Ови бароридан келмаганда, у кўпинча оч қолади. Омади келганда эса гўштни бўккунча ейди. Уссурия йўлбарслари бир кунда 30—50 килограмм гўшт истеъмол қилади. Йўлбарс овчиларининг ҳикоя қилишларича, ҳинд йўлбарслари бутун бошли буғуни икки кунда, ҳўкизни эса уч-тўрт кунда еб тугатади.

Йўлбарс тўйганидан кейин ўлжасининг қолдиғини бошқа ҳайвондан сақлаш учун шох-шабба, барг ва ўтларга ўраб қўяди.

Йўлбарснинг ўз болаларини парвариш қилиши, овга ўргатиши ҳам жуда қизиқ. Она йўлбарс овга чиққан дастлабки кундан бошлаб болаларига тирик ҳайвонни таъқиб қилиш, ўлдиришни ўргатади. Масалан, у буқани таъқиб этади, кейин унга ҳужум қилиб, қаттиқ ярадор қиладида, ерга йиқитиб, ўзи четга бориб туради. Ана шунда йўлбарс болалари тирик буқага ташланади. Буқа эса ўзини ҳимоя қилади, ўрнидан туради, жон ҳолатда қочмоқчи бўлади. Унинг ҳаракатларини диққат билан кузатиб турган она йўлбарс буқани яна ерга ағдаради, ана шундан кейин йўлбарсчалар ўз вазифаларини қойилмақом қилиб бажарадилар.

Йўлбарс — «Қизил китоб»га киритилган ҳайвонлар сирасига киради. Инсон табиатни тобора кенг эгаллаб бориши натижасида уларнинг сони кескин камайиб кетди. Бундан 60 йил муқаддам ер юзида тахминан 100 минг йўлбарс бор эди. Шундан 40 минги Ҳиндистонда эди.

Табиатни муҳофаза қилиш Халқаро Иттифоқи Ҳиндистондаги йўлбарсларни сақлаб қолиш учун барча имкониятлардан фойдаланмоқда. Бу мамлакатда йўлбарсни сотиш, четга олиб кетишни тақиқлайдиган қонун кучга кирган.

Рўзибой САИДОВ тайёрлади.

Муҳаррир
Эркин ЭРНАЗАРОВ.

ТИЖОРАТ ЖАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

БУЮРТМАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
«ШАРҚ» НАШРИЁТ-МАТБААЧИЛИК КОНЦЕРНИ

Босма маҳсулотларнинг қуйидаги турлари бўйича шошилинч ва оддий буюртмаларни

ҚАБУЛ ҚИЛАДИ

— юмшоқ муқовали китоблар, брошюраларнинг ҳажми 384 қоғоздан ошмаслиги керак, формати 84×108 1/32, 70×108 1/32, 84×108 1/16, 70×108 1/16;

— рангли буклетлар, проспектлар, болалар учун мўлжалланган юмшоқ муқовали китобчалар, ёрлиқ (этикетка)лар, откриткалар ва босма маҳсулотларнинг бошқа турлари. Қоғоз формати 60×45 дан 90Х120 см. гача;

— рангли бўёқда бажарилган деворбоп гул қоғозлар ва текстуралар;

— буюртмачининг картонидан ясалган рангли қутичалар;

Сизнинг қоғозингиз ва бизнинг меҳнатимиз эвазига юқори сифатли бажарилган буюртмаларга эга бўласиз!

Қоғоз ёки босма материалларни топишда қийналсангиз, хотиржам бўлинг, Сизга уни биржа орқали харид қилишга ёрдам берамиз.

Босма маҳсулотларнинг тайёрланиш муддати қуйидагича:

тайёр матрица ва позитивлардан — 1 ойгача,
асл нусхадан, яъни оригиналдан — 2 ойгача.

Клише, шильда, бланк, канцелярия дафтарлари концерн қоғозидан чекланмаган миқдорда тайёрлаб берилади.

Мурожаат қилиш учун манзилгоҳ: 700083, Тошкент шаҳри, «Правда» газетаси кўчаси, 41-уй.

Телефонлар: 33-80-07, 33-84-78, 33-90-50, 32-55-31.

МУҲТАРАМ ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ВА РАДИОТИНГЛОВЧИЛАР!

Ўзбекистон ҳудудида намойиш этиладиган барча телекўрсатувлар ҳамда радиоэшиттиришлар ҳақида олдиндан батафсил маълумот бериб борувчи республикадаги яккаю-ягона нашр —

«ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ»ГА

1993 ЙИЛ УЧУН ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА
ОБУНА БАҲОСИ: бир ойга — 8 сўм 75 тийин.
бир йилга — 105 сўм.
Нашр кўрсаткичи — 75490.

Обуна «Союзпечать» ташкилотлари ҳамда алоқа бўлимларида чекланмаган миқдорда қабул қилинади.

Мабодо, жойларда обунани расмийлаштириш билан боғлиқ саволлар туғилса, «Шарқ» нашриёт-матбаа концернининг Матбуот тарқатиш агентлигига (телефони: 33-58-72) ҳамда Ўзбекистон Алоқа вазирлиги Республика Матбуот тарқатиш марказига (телефони: 33-60-78) ёки ҳафтанома таҳририятига (телефони: 33-32-93) мурожаат қилишингиз мумкин.

ТАШКИЛОТ

АВТОСЕРВИС УЧУН ҚУЙИДАГИ УСКУНАЛАРНИ

СОТУВГА ТАКЛИФ ҚИЛАДИ

- «Элдис-1010, 1200» мувозанатлаш дастгоҳларини;
- автомобиллар учун кўтаргичлар;
- ғилдиракларнинг жойлашувини ростловчи стенд;
- шиналарни ўрнатиш ва бўшатиб олиш;
- электр вулканизатор ва бошқа мосламалар.

МАНЗИЛИМИЗ: 700099. Тошкент шаҳри, Амир Темур кўчаси, 118-уй, 607-хона.
ТЕЛЕФОНЛАР: (3712) 34-25-81, 34-66-44.

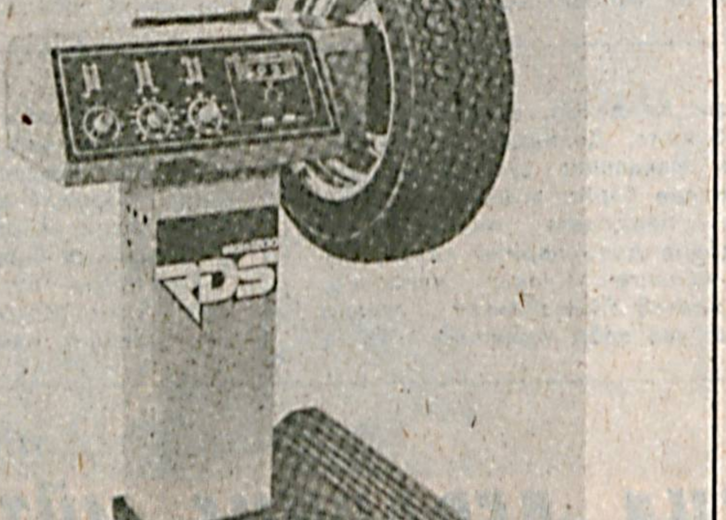

Станок балансировочный „eldis-1200"

ДИҚҚАТ!

Қишки мавсумга тайёргарлик кўриш муносабати билан қуйидаги иссиқлик марказлари тўхтатилади ва иссиқ сув берилмайди:

2-иссиқлик маркази—5 октябрдан 9 октябргача, Қорасув, Феруза, 2-Черданцев даҳаларидаги иссиқлик таъминоти шохобчалари билан.

3-иссиқлик маркази — 14 сентябрдан 18 сентябргача, Марказ-14, 26, 27, 28, Б-1, Б-2, Б-3, Беруний, Ўзбекистон, Навоий, Абай, Генерал Узоқов кўчалари, Олмазор даҳаси, Талабалар шаҳарчаси. Чорсудаги иссиқлик таъминоти шохобчаси билан.

4-иссиқлик маркази — 21 сентябрдан 25 сентябргача, Марказ-4, 5, 6, 10, 11, 13, 15, 18, 19-мавзелари, Юнусобод, Қорақамиш даҳалари, Энгельс, Катта Олмазор кўчаларидаги иссиқлик таъминоти шохобчаси билан.

5-иссиқлик маркази — 14 сентябрдан 18 сентябргача, Чилонзор даҳасидаги 6, 8, 10, 11, 12, 16, 17, 18, 19, 20-мавзелари, Ал-Хоразмий, Дўмбробод даҳаларидаги иссиқлик таъминоти шохобчалари билан.

7-иссиқлик маркази — 5 октябрдан 9 октябргача, Авиасозлар шаҳарчаси Оҳангарон узун кўчасидаги иссиқлик таъминоти шохобчаси билан.

8-иссиқлик маркази — 21 сентябрдан 25 сентябргача, Сирғали даҳасидаги иссиқлик таъминоти шохобчаси билан.

9-иссиқлик маркази — 28 сентябрдан 2 октябргача, Акмал Икромов райони, Чилонзор даҳасининг 9, 13, 14, 15, 9 А, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27-мавзеларидаги иссиқлик таъминоти шохобчаси билан.

10-иссиқлик маркази — 28 сентябрдан 2 октябргача, ТошМИ турар жой шаҳарчаси, Талабалар шаҳарчаси, Калинин даҳаси, ТошДавМИ комплексидаги иссиқлик таъминоти шохобчаси билан.

Маълумотлар олиш учун телефон: 62-68-38.
Ўзбекистон Республикаси Энергетика вазирлигининг «Тошкент иссиқлик маркази» корхонаси.

«АЛГОРИТМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ
БИРЛАШМАСИНИНГ «АЛСИБ» КИЧИК
ДАВЛАТ КОРХОНАСИ

Ғарбий Германияда ишлаб чиқарилган «ТЕЛ—0111» телефон аппаратларини ташкилотлар ва хусусий шахсларга нақд пулга ва пул ўтказиш йўли орқали сотади.

Телефон аппаратлари келишилган нархларда сотилади.

Мулоқот учун телефон: (3712) 74-72-67.

Манзилгоҳимиз: Ўзбекистон Республикаси, 700117, Тошкент шаҳри, И. Усмонов 6-ўтар кўчаси, 71-уй.

Ўзбекистон Республикасидаги ташкилотлар, корхоналар, муассасалар, жамоа хўжаликлари ва давлат хўжаликларининг раҳбарлари диққатига

Собиқ «Союзгоскаратин»нинг
ЎЗБЕКИСТОН ХЎЖАЛИК ҲИСОБИДАГИ ФУМИГАЦИЯ ОТРЯДИ (ҳозирги «Фумикор»)
ТУГАТИЛДИ

Ҳисоб-китоблар билан боғлиқ даъволар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой ичида қуйидаги манзилда қабул қилинади: Бобур кўчаси, 1-боши берк кўча, 17-уй. **Телефон:** 55-28-52. «Ўздавкарантин» идораси.

Фумигация ишлари карантин хизматини тасдиқловчи хулосаномалар бўйича фақат «Ўздавкарантин» идораси орқали амалга оширилади.

Карантинга доир маҳсулотлар, омборхона биноларини зарарсизлантириш масаласи бўйича бошқа ташкилотлар томонидан берилган ҳужжатлар

ҲАҚИҚИЙ ЭМАС, ДЕБ ҲИСОБЛАНАДИ.

СОТИЛАДИ

● Зудлик билан барча қулайликларга эга бўлган уй сотилади. Телефон: 47-13-48.

РЕПЕТИТОР КЕРАК

● Инглиз ва араб тилларини ўргатадиган малакали репетитор керак. Машғулотлар ўзбек тилида олиб борилади. «Октябрь» даҳасида истиқомат қиламан. Телефонлар: 48-16-24, 48-15-62 (иш), 47-43-51 (уй).

«Ўзбекнефтегазстрой»нинг 5-механизация бошқармаси қуйидаги қурилиш техникасини
ЖОРИЙ ВА АСОСИЙ ТАЪМИРЛАШДАН ЎТКАЗАДИ:

— «Беларусь», Т—100, Т—100М, Т—130, Т—4, ДТ—75 тракторлари ва улар негизидаги бульдозерлар;
— ватанимизда ишлаб чиқарилган барча маркалардаги қувур ётқизувчи мосламалар;
— ЭО-2621, ЭО-4121, ЭО-4124, ЭО-3322 экскаваторлари;
— АДД-305 пайвандлаш агрегатлари;
— ДЭС-30, ДЭС-60 электр станциялари.

МАНЗИЛИМИЗ: 700161, Тошкент шаҳри, Халқлар дўстлиги кўчаси, 47-уй.
Телефон: 76-86-55.

Тошкент саёҳатлар бюроси ва Саёҳат йўлланмаларини сотиш бюроси

9 сентябрдан
ТУГАТИЛДИ

Даъволар 1992 йил 9 ноябргача қуйидаги манзилда қабул қилинади: Навоий кўчаси, 69 «а» уй.

ДИҚҚАТ!

1992 йил 2 сентябрдан Тошкент шаҳар уй-жой қурилиш ширкатлари

ТУГАТИЛДИ

Шикоятлар эълон чиққан кундан бошлаб бир ой муддат ичида қабул қилинади.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/IX да **Ер ёнганда** (18.30), 16/IX да **Афандининг беш хотини** (18.30), 17/IX да **Тўмарис** (18.30).

МУАССИСЛАР: Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши ва «Тошкент оқшоми» журналистларининг жамоаси

Тошкент оқшоми

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700000, ГСП, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32-уй.

Шанба ва якшанбадан ташқари ҳар куни ўзбек тилида чиқади.

ТЕЛЕФОНЛАР: қабулхона — 32-53-76, хатлар — 33-29-70, 32-53-79; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича 32-81-42, 32-55-34, 33-56-67.

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Ўзбекистон Республикаси «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концернининг босмахонаси.

Нашр кўрсаткичи 64690 ■ Босмага бериш вақти 11.30 ■ Босмага берилди 11.40 ■ Буюртма Г—345 ■ 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10